

PLAN OGÓLNY GMINY DZIKOWIEC

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Rzeszów, lipiec 2026 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
1.1. Informacje ogólne	4
1.2. Podstawa formalno-prawna	4
1.3. Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie	4
1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	6
 2. GŁÓWNE CELE I USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
2.1. Cele i ustalenia projektu planu ogólnego (POG)	6
2.2. Powiązania z innymi dokumentami	7
 3. USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY DZIKOWIEC	12
 4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	18
4.1. Rzeźba terenu	18
4.2. Warunki geologiczne	19
4.3. Surowce naturalne.....	20
4.4. Charakterystyka warunków wodnych	22
4.5. Zaopatrzenie ludności w wodę	39
4.6. Warunki klimatyczne.....	40
4.7. Charakterystyka gleb w obszarze gminy	47
4.8. Struktura przyrodnicza gminy Dzikowiec.....	50
4.9. Obszary chronione.....	52
4.10. Stan i zagrożenia środowiska	65
 5. OCENA STANU OCHRONY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH ORAZ WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH	73
 6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY I ZAGROŻENIA DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	77
 7. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO	81
 8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU	82

9.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000	84
10.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	95
11.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	95
12.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	96

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje ogólne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Dzikowiec, sporządzonego w oparciu o uchwałę Nr IV/23/2024 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 21 sierpnia 2024 roku – w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Dzikowiec.

Prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu wykazanie jak określone w planie ogólnym, strefy planistyczne wpłyną na środowisko oraz wskazanie skutków będących wynikiem realizacji analizowanego dokumentu.

Prognoza analizuje czy sporządzony projekt planu ogólnego zapewnia utrzymanie równowagi przyrodniczej, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

1.2. Podstawa formalno-prawna

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024, poz. 1112, z późn. zmianami).

Niniejsza prognoza w myśl art. 46 ww. ustawy stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu:

- uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- poddaje projekt planu ogólnego wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
- zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
- bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone z udziałem społeczeństwa.

1.3. Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie

Celem prognozy jest określenie potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego oraz przyjętych rozwiązań, których celem jest eliminacja, ograniczenie lub kompensacja negatywnego oddziaływania na środowisko.

Prognoza w miarę potrzeb może przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie dokumentu, gdyby rozwiązania te były korzystniejsze dla środowiska.

Zakres prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie, pismo znak: WOOS.411.1.109.2024.AP4 z dnia 7 października 2024 roku oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kolbuszowej, pismo znak: PSNZ.9020.8.2.2024 z dnia 20 września 2024 roku.

Prognoza wykonana została w formie opisowej, która zawiera wyniki analiz i ocen oraz w formie graficznej.

Podstawowym celem prognozy jest omówienie, jak określone w planie ogólnym gminy (POG), strefy planistyczne wpłyną na środowisko i czy, lub w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Prognoza nie rozstrzyga o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych w ustaleniach planu ogólnego gminy Dzikowiec, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie mogą być wynikiem ich realizacji na poszczególne ekosystemy, krajobraz, dobra materialne, dobra kultury oraz ludzi.

W prognozie analizowane są skutki realizacji ustaleń planu ogólnego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów analizowane jest pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska i ochrony przyrody. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniono zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, a także skutki dla form ochrony przyrody, obszarów chronionych, w tym także zakres zmian w krajobrazie.

Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51, ust. 2, pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- ocenę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem na środowisko;
- analizę i ocenę problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych;

- ocenę istniejących problemów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu (POG) oraz ich uwzględnienie w projekcie planu ogólnego;
- analizę i ocenę przewidywanego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- propozycje dotyczące metod analizy skutków realizacji postanowień projektu POG oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji projektu POG;
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego sporządzono z wykorzystaniem charakterystyki stanu środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów chronionych, zawartym w opracowaniu ekofizjograficznym wykonanym na potrzebę sporządzenia Planu ogólnego gminy Dzikowiec. Ponadto wykorzystano analizę materiałów dotyczących terenów gminy w zakresie zasobów wodnych i surowcowych. Dokonano szczegółowego przeglądu obszaru gminy. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem planu ogólnego, jest przedmiotem społecznej oceny i podlega wyłożeniu do publicznego wglądu na etapie konsultacji społecznych.

1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano na podstawie szczegółowego przeglądu terenu, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Zapoznano się z opracowaniami z zakresu planowania przestrzennego wykonanymi dla obszaru gminy Dzikowiec oraz z rozwiązaniami chroniącymi środowisko.

2. GŁÓWNE CELE I USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Cele i ustalenia projektu planu ogólnego (POG)

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 roku, o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023, poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2023 roku, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024, poz. 1130, 1907, 1940).

Zgodnie z art. 13i, ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku, przed sporządzeniem projektu planu ogólnego Rada Gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do jego opracowania. Rada Gminy Dzikowiec podjęła uchwałę Nr IV/23/2024 z dnia 21 sierpnia 2024 roku – w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy Dzikowiec.

Plan ogólny gminy stanowi akt prawa miejscowego, a jego ustalenia są wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy, które to dokumenty są formalną i merytoryczną podstawą do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę. Plan ogólny stanowi więc podstawę do ustalenia kierunków zabudowy oraz zasad zabudowy w aktach planowania na szczeblu gminnym.

Zgodnie z art. 13a, ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku – o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024, poz. 1130, z późn. zmianami), w planie ogólnym gminy Dzikowiec określono strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne.

Dla poszczególnych stref planistycznych, określono ich profil funkcjonalny oraz maksymalną intensywność zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy (strefy, o których mowa w art. 13c, ust. 2, pkt. 1-7), a także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Dla każdej ustalono profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy.

2.2. Powiązania z innymi dokumentami

2.2.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Podkarpackiego – Perspektywa 2030 r.

W przyjętym przez Sejmik Woj. Podkarpackiego, Planie Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Podkarpackiego, uchwałą Nr LIX/930/18 z dnia 27 sierpnia 2018 roku, gmina Dzikowiec położona jest na terenie obszarów funkcjonalnych o znaczeniu:

- 1) ponadregionalnym – Wiejski Obszar Funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych:
 - priorytet rozwojowy – stwarzanie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców;
 - funkcje rozwojowe:
 - podstawowa – rolnicza;
 - towarzyszące – turystyczno-rekreacyjna i uzdrowiskowa;
 - wiodące kierunki zagospodarowania:
 - rozwój rolnictwa ekologicznego opartego na gospodarstwach rodzinnych;
 - rozwój działalności gospodarczej związanej z gospodarką rolną i turystyką;

- rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców;
- ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego;
- rozwój turystyki, w tym agroturystyki, funkcji sportowo-rekreacyjnych i uzdrowiskowych;
- zasady i warunki zagospodarowania:
 - rozwój bazy usług publicznych;
 - zapobieganie procesom rozpraszania zabudowy powodującym degradację terenów otwartych i przydatnych dla rolnictwa;
 - ochrona zasobów leśnych oraz rozwój zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
 - rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, w tym agroturystyki oraz lecznictwa uzdrowiskowego z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;

2) regionalnym – Obszar funkcjonalny innowacyjnego przemysłu

- priorytet rozwojowy – rozwój przemysłu nowoczesnych technologii;
- funkcje rozwojowe:
 - podstawowe – przemysłowa, usługowa;
 - towarzyszące – rolnicza, turystyczna;
- wiodące kierunki zagospodarowania:
 - rozwój drobnej przedsiębiorczości;
 - rozwój turystyki w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe;
 - rozwój produkcji rolnej oraz bazy przetwórstwa rolno-spożywczego;
 - rozwój gospodarki leśnej oraz bazy przetwórstwa drewna;
- zasady i warunki zagospodarowania:
 - rozwój atrakcji turystycznych oraz infrastruktury turystycznej, w tym rozwój gospodarstw agroturystycznych;
 - zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
 - rozwój rolnictwa ekologicznego dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
 - zagospodarowanie turystyczne w dostosowaniu do chłonności środowiska;

- zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych oraz współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego;
- ochrona i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi, leśnymi i zasobami kopalin;
- rozwój terenów inwestycyjnych przy zapewnieniu wymaganego uzbrojenia.

Ustalenia planu województwa uwzględniono w POG gminy Dzikowiec, poprzez ustalenie odpowiednich stref planistycznych oraz gminnego katalogu stref planistycznych, w szczególności w zakresie:

- poprawy spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego;
- ochrony środowiska oraz racjonalnego wykorzystania zasobów;
- zapobiegania zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowania ich negatywnych skutków;
- ochrony dziedzictwa kulturowego;
- podniesienia poziomu życia mieszkańców;
- kształtowania warunków rozwoju gospodarczego;
- poprawy dostępności komunikacyjnej;
- zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego;
- rozwoju gospodarki wodnej i ściekowej;
- rozwoju systemu gospodarki odpadami;
- rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej;
- zwiększenia zdolności obronnej i bezpieczeństwa państwa.

2.2.2. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Planu ogólnego gminy Dzikowiec, o zakresie wymagań, o którym mowa w art. 72 ustawy Prawo ochrony środowiska

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone dla gminy Dzikowiec, przedstawia strukturę środowiska przyrodniczego. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego stanowi podstawę predyspozycji przyrodniczych do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze. Do obszarów tych należą obszary o szczególnych wartościach i walorach przyrodniczych, a mianowicie:

- obszar Natura 2000 PLB180005 „Puszcza Sandomierska”;
- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- pomniki przyrody;
- użytki ekologiczne.

Do obszarów mających znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, w granicach gminy Dzikowiec zalicza się ponadto:

- krajowe korytarze ekologiczne;
- zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne.
- doliny rzeczne;
- lasy;
- tereny zieleni naturalnej (łąki i pastwiska);
- tereny zieleni urządzonej.

Uwarunkowania wynikające z ustawy O ochronie przyrody stwarzają w obszarze gminy bariery przyrodnicze i prawne. W wyniku dokonanych analiz uwarunkowań i ograniczeń wskazano:

- tereny predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych oraz działalności rolniczej;
- tereny predysponowane dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej;
- tereny predysponowane dla zabudowy usługowej i produkcji.

2.2.3. Strategia Rozwoju Gminy Dzikowiec na lata 2021-2030

Ustalenia Planu ogólnego gminy Dzikowiec uwzględniają przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Dzikowiec na lata 2021-2030 model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej gminy w odniesieniu do konkretnych obszarów zainwestowania.

Zostało to odzwierciedlone w sposobie rozmieszczenia stref planistycznych określonego rodzaju oraz ustalonych gminnych standardach urbanistycznych, w zakresie profili funkcjonalnych i wskaźników zagospodarowania terenów.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej opracowano z zachowaniem spójności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Podkarpackiego do 2030 roku. Należą do nich:

- priorytetyzacja działań w zakresie opracowania kompleksowych dokumentów planistycznych;
- kontrolowany proces rozwoju zabudowy;
- zrównoważone gospodarowanie przestrzenią;
- wielowymiarowy rozwój społeczno-gospodarczy;
- sprawne planowanie w przestrzeni związane z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnych;
- kierowanie się zasadami ładu przestrzennego w planowaniu przestrzeni;
- zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym;
- zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym;

- budowa poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzeni;
- uspołnienie zasad dotyczących walorów estetycznych nowych inwestycji;
- ukierunkowanie celów polityki przestrzennej na rozwój obszarów atrakcyjnych turystycznie;
- ochrona obszarów o stosunkowo mało zmienionych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- integracja szlaków wodnych ze szlakami pieszymi i rowerowymi;
- wykorzystanie korzyści dostępności infrastruktury transportowej;
- zachowanie różnorodności biologicznej i systemu obszarów chronionych.

2.2.4. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W granicach gminy Dzikowiec obowiązuje 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. mpzp nr 3/2/97 we wsi Wilcza Wola w gminie Stary Dzikowiec (uchwała nr IV/17/98 Rady Gminy w Starym Dzikowcu z dnia 30 grudnia 1998 r.);
2. mpzp nr 2/1/97 we wsi Lipnica, pod obiekt kultu religijnego (uchwała nr IV/18/98 Rady Gminy w Starym Dzikowcu z dnia 30 grudnia 1998 r.);
3. mpzp nr 5/2/99 – miejscowość Kopcie (uchwała nr XI/52/99 Rady Gminy w Starym Dzikowcu z dnia 29 czerwca 1999 r.);
 mpzp nr 6/3/99 – miejscowość Kopcie (uchwała nr XI/52/99 Rady Gminy w Starym Dzikowcu z dnia 29 czerwca 1999 r.);
4. mpzp nr 8/5/99 – miejscowość Mechowiec (uchwała nr XI/52/99 Rady Gminy w Starym Dzikowcu z dnia 29 czerwca 1999 r.);
 mpzp nr 10/7/99 w gminie Stary Dzikowiec (uchwała nr XI/53/99 Rady Gminy w Starym Dzikowcu z dnia 29 czerwca 1999 r.);
5. mpzp nr 1/2003 terenu budownictwa rekreacyjno-mieszkalnego położonego w Wilczej Woli (uchwała nr IX/66/2003 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 22 sierpnia 2003 r.);
6. mpzp terenu położonego w miejscowości Dzikowiec i Nowy Dzikowiec (uchwała nr X/55/2011 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 27 maja 2011 r.);
7. mpzp nr 1/2012 terenu położonego w miejscowości Wilcza Wola (uchwała nr XXXI/217/2013 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 24 stycznia 2013 r.);
8. mpzp nr 2/2012 terenu położonego w miejscowości Wilcza Wola (uchwała nr XLIII/305/2014 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 27 lutego 2014 r.);
9. mpzp nr 1/2019 terenu położonego w miejscowości Wilcza Wola (uchwała nr XXV/179/2020 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 22 grudnia 2020 r.);

10. mpzp nr 2/2019 terenu położonego w miejscowości Dzikowiec (uchwała nr XXV/180/2020 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 22 grudnia 2020 r.);
11. mpzp nr 1/2021 terenu położonego w miejscowości Nowy Dzikowiec i Lipnica (uchwała nr XLVIII/336/2023 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 25 stycznia 2023 r.);
12. mpzp nr 1/2023 terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowościach Wilcza Wola, Płazówka i Kopcie – etap I (uchwała nr XIV/95/2025 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 25 czerwca 2025 r.).

Powierzchnia terenów gminy objętych obowiązującymi planami miejscowymi wynosi 61,2080 ha.

3. USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY DZIKOWIEC

Sporządzony projekt planu ogólnego będzie podstawą do opracowania planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny stanowi akt prawa miejscowego.

Sporządzony projekt Planu ogólnego gminy Dzikowiec składa się z:

- części tekstowej uzasadnienia;
- części graficznej uzasadnienia, która została sporządzona na mapach w skali 1:10 000.

W projekcie Planu ogólnego gminy Dzikowiec wyznaczono następujące strefy planistyczne:

- SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- SR – strefa produkcji rolniczej;
- SU – strefa usługowa;
- SP – strefa gospodarcza;
- SI – strefa infrastrukturalna;
- SN – strefa zieleni i rekreacji;
- SC – strefa cmentarzy;
- SO – strefa otwarta;
- SG – strefa górnictwa;
- SK – strefa komunikacji.

Dla każdej strefy planistycznej określono profil podstawowy oraz profil dodatkowy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla PLANU OGÓLNEGO GMINY DZIKOWIEC

Lp.	Symbol literowy oraz nazwa strefy planistycznej	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy[m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1	SW strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	Oznaczenie stref: 1SW					
		teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej		1,2	60	15	30
2	SJ strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	Oznaczenie stref: 1SJ, 2SJ, 3SJ, 4SJ, 5SJ, 6SJ, 7SJ, 8SJ, 9SJ, 10SJ, 11SJ, 12SJ, 13SJ, 14SJ, 15SJ, 16SJ, 17SJ, 18SJ, 19SJ, 20SJ, 21SJ, 22SJ, 23SJ, 24SJ, 25SJ, 26SJ, 27SJ, 28SJ, 29SJ, 30SJ, 31SJ, 32SJ, 33SJ, 34SJ, 35SJ, 36SJ, 37SJ, 38SJ, 39SJ, 40SJ, 41SJ, 42SJ, 43SJ, 44SJ, 45SJ, 46SJ, 47SJ, 48SJ, 49SJ, 50SJ, 51SJ, 52SJ, 53SJ, 54SJ, 55SJ, 56SJ, 57SJ, 58SJ, 59SJ, 60SJ, 61SJ, 62SJ, 63SJ, 64SJ, 65SJ, 66SJ, 67SJ, 68SJ, 69SJ, 70SJ, 71SJ, 72SJ, 73SJ, 74SJ, 75SJ, 76SJ, 77SJ, 78SJ, 79SJ, 80SJ, 81SJ, 82SJ, 83SJ, 84SJ, 85SJ, 86SJ, 87SJ, 88SJ, 89SJ, 90SJ, 91SJ, 92SJ, 93SJ, 94SJ, 95SJ, 96SJ, 97SJ, 98SJ, 99SJ, 100SJ, 101SJ, 102SJ, 103SJ, 104SJ, 105SJ, 106SJ, 107SJ, 108SJ, 109SJ, 110SJ, 111SJ, 112SJ, 113SJ, 114SJ, 115SJ, 116SJ, 117SJ, 118SJ, 119SJ, 120SJ, 121SJ, 122SJ, 123SJ, 124SJ, 125SJ, 126SJ, 127SJ, 128SJ, 129SJ, 130SJ, 131SJ, 132SJ, 133SJ, 134SJ, 135SJ, 136SJ, 137SJ, 138SJ, 139SJ, 140SJ, 141SJ, 142SJ, 143SJ, 144SJ, 145SJ, 146SJ, 147SJ, 148SJ, 149SJ, 150SJ, 151SJ, 152SJ, 153SJ, 154SJ, 155SJ, 156SJ, 157SJ, 158SJ, 159SJ, 160SJ, 161SJ, 162SJ, 163SJ, 164SJ, 165SJ, 166SJ, 167SJ, 168SJ, 169SJ, 170SJ, 171SJ, 172SJ, 173SJ, 174SJ, 175SJ, 176SJ, 177SJ, 178SJ, 179SJ, 180SJ, 181SJ, 182SJ, 183SJ, 184SJ, 185SJ, 186SJ, 187SJ, 188SJ, 189SJ, 190SJ, 191SJ, 192SJ, 193SJ, 194SJ, 195SJ, 196SJ, 197SJ, 198SJ, 199SJ, 200SJ, 201SJ, 202SJ, 203SJ, 204SJ, 205SJ, 206SJ, 207SJ, 208SJ, 209SJ, 210SJ, 211SJ, 212SJ, 213SJ, 214SJ, 215SJ, 216SJ, 217SJ, 218SJ, 219SJ, 220SJ, 221SJ, 222SJ, 223SJ, 224SJ, 225SJ, 226SJ					
		teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla PLANU OGÓLNEGO GMINY DZIKOWIEC

3	SZ strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	Oznaczenie stref: 1SZ, 2SZ, 3SZ, 4SZ, 5SZ, 6SZ, 7SZ, 8SZ, 9SZ, 10SZ, 11SZ, 13SZ, 14SZ, 15SZ, 16SZ, 17SZ, 18SZ, 19SZ, 20SZ, 21SZ, 22SZ, 23SZ, 24SZ, 25SZ, 26SZ, 27SZ, 28SZ, 29SZ, 30SZ, 31SZ, 32SZ, 33SZ, 34SZ, 35SZ, 36SZ, 37SZ, 38SZ, 39SZ, 40SZ, 41SZ, 42SZ, 43SZ, 44SZ, 45SZ, 46SZ, 47SZ, 48SZ, 49SZ, 50SZ, 51SZ, 52SZ, 53SZ, 54SZ, 55SZ, 56SZ, 57SZ, 58SZ, 59SZ, 60SZ, 61SZ, 62SZ, 63SZ, 64SZ, 65SZ, 66SZ, 67SZ, 68SZ, 69SZ, 71SZ, 72SZ, 73SZ, 74SZ, 75SZ, 76SZ, 77SZ, 78SZ, 79SZ, 80SZ, 81SZ, 82SZ, 83SZ, 84SZ, 85SZ, 86SZ, 87SZ, 88SZ, 89SZ, 90SZ, 91SZ, 92SZ, 93SZ, 94SZ, 95SZ, 96SZ, 97SZ, 98SZ, 99SZ, 100SZ, 101SZ, 102SZ, 103SZ, 104SZ, 105SZ, 106SZ, 107SZ, 108SZ, 109SZ, 110SZ, 111SZ, 112SZ, 113SZ, 114SZ, 115SZ, 116SZ, 117SZ, 118SZ, 120SZ, 121SZ, 122SZ, 123SZ, 124SZ, 125SZ, 126SZ, 127SZ, 128SZ, 129SZ, 130SZ, 131SZ, 132SZ, 133SZ, 134SZ, 135SZ, 136SZ, 137SZ, 138SZ, 139SZ, 140SZ, 141SZ, 142SZ, 143SZ, 144SZ, 145SZ, 146SZ, 147SZ, 148SZ, 149SZ, 150SZ, 151SZ, 152SZ, 153SZ, 154SZ, 155SZ, 156SZ, 157SZ, 158SZ, 159SZ, 160SZ, 161SZ, 162SZ, 163SZ, 164SZ, 165SZ, 166SZ, 167SZ, 168SZ, 169SZ, 170SZ, 171SZ, 172SZ, 173SZ, 174SZ, 175SZ, 176SZ, 177SZ, 178SZ, 179SZ, 180SZ, 181SZ, 182SZ, 183SZ, 184SZ, 185SZ, 186SZ, 187SZ, 188SZ, 189SZ, 190SZ, 191SZ, 192SZ, 193SZ, 194SZ, 195SZ, 196SZ, 197SZ, 198SZ, 199SZ, 200SZ, 201SZ, 202SZ, 203SZ, 204SZ, 205SZ, 206SZ, 207SZ, 208SZ, 209SZ, 210SZ, 211SZ, 212SZ, 213SZ, 214SZ, 215SZ, 216SZ, 217SZ, 218SZ, 219SZ, 220SZ, 221SZ, 222SZ, 223SZ, 224SZ, 225SZ, 226SZ, 227SZ, 228SZ, 229SZ, 230SZ, 231SZ, 232SZ, 233SZ, 234SZ, 235SZ, 236SZ, 237SZ, 238SZ, 239SZ, 240SZ, 241SZ, 242SZ, 243SZ, 244SZ, 245SZ, 246SZ, 247SZ, 248SZ, 249SZ, 250SZ, 251SZ, 252SZ, 253SZ, 254SZ, 255SZ, 256SZ, 257SZ, 258SZ, 259SZ, 260SZ, 261SZ, 262SZ, 263SZ, 264SZ, 265SZ, 266SZ, 267SZ, 268SZ, 269SZ, 270SZ, 271SZ, 272SZ, 273SZ, 274SZ, 275SZ, 276SZ, 277SZ, 278SZ, 279SZ, 280SZ, 281SZ, 282SZ, 283SZ, 284SZ, 285SZ, 286SZ, 287SZ, 288SZ, 289SZ, 290SZ, 291SZ, 292SZ, 293SZ, 294SZ, 295SZ, 296SZ, 297SZ, 298SZ, 299SZ, 300SZ, 301SZ, 302SZ, 303SZ, 304SZ, 305SZ, 306SZ, 307SZ, 308SZ, 309SZ, 310SZ, 311SZ, 312SZ, 313SZ, 314SZ, 315SZ, 316SZ, 317SZ, 318SZ, 319SZ, 320SZ, 321SZ, 322SZ, 323SZ, 324SZ, 325SZ, 326SZ, 327SZ, 328SZ, 329SZ, 330SZ, 331SZ, 332SZ, 333SZ, 334SZ, 335SZ, 336SZ, 337SZ, 338SZ, 339SZ, 340SZ, 341SZ, 342SZ, 343SZ, 344SZ, 345SZ, 346SZ, 347SZ, 348SZ, 349SZ, 350SZ, 351SZ, 352SZ, 353SZ, 354SZ, 355SZ, 356SZ, 357SZ, 358SZ, 359SZ, 360SZ, 361SZ, 362SZ, 363SZ, 364SZ, 365SZ					
		teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	15	30
4	SU strefa usługowa	Oznaczenie stref: 1SU, 50SU					
		teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej		1,8	60	16	30
5	SU strefa usługowa	Oznaczenie stref: 2SU, 3SU, 4SU, 5SU, 6SU, 7SU, 8SU, 9SU, 10SU, 11SU, 12SU, 14SU, 15SU, 16SU, 17SU, 18SU, 19SU, 20SU, 21SU, 22SU, 23SU, 24SU, 25SU, 26SU, 27SU, 28SU, 29SU, 30SU, 31SU, 32SU, 33SU, 34SU, 35SU, 36SU, 37SU, 38SU, 39SU, 40SU, 41SU, 42SU, 43SU, 44SU, 46SU, 47SU, 48SU, 49SU					
		teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,8	60	16	30
6	SP strefa gospodarcza	Oznaczenie stref: 1SP, 2SP, 3SP, 4SP, 5SP, 6SP, 7SP					
		teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,8	60	16	20
7	SR	Oznaczenie stref: 1SR, 3SR, 4SR, 5SR, 6SR, 7SR, 8SR, 9SR, 10SR, 11SR, 12SR, 13SR, 14SR, 15SR, 16SR, 17SR, 18SR, 19SR, 20SR, 21SR, 22SR					

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla PLANU OGÓLNEGO GMINY DZIKOWIEC

	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,8	60	16	30
8	SR strefa produkcji rolniczej	Oznaczenie stref: 2SR					
		teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren biogazowni	1,8	60	16	30
9	SI strefa infrastrukturalna	Oznaczenie stref: 1SI, 2SI, 3SI, 4SI, 5SI, 6SI, 7SI, 8SI, 9SI, 10SI, 11SI, 12SI, 14SI, 15SI, 16SI, 17SI, 18SI, 19SI, 20SI, 21SI, 22SI, 23SI, 24SI, 25SI, 26SI, 27SI, 28SI, 29SI, 30SI, 31SI, 32SI, 33SI, 34SI, 35SI, 36SI, 37SI, 38SI, 39SI, 40SI, 41SI, 42SI, 43SI, 44SI, 45SI, 46SI, 47SI, 48SI, 49SI, 50SI, 51SI, 52SI, 53SI					
		teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej				20
10	SI strefa infrastrukturalna	Oznaczenie stref: 13SI					
		teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
11	SN strefa zieleni i rekreacji	Oznaczenie stref: 1SN, 2SN, 4SN, 5SN, 6SN, 7SN, 14SN, 15SN, 16SN, 17SN, 18SN, 19SN, 20SN, 21SN, 22SN					
		teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu				50
12	SC strefa cmentarzy	Oznaczenie stref: 1SC, 2SC, 3SC, 4SC, 5SC					
		teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
13	SO strefa otwarta	Oznaczenie stref: 1SO, 58SO					
		teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla PLANU OGÓLNEGO GMINY DZIKOWIEC

14	SO strefa otwarta	Oznaczenie stref: 2SO, 3SO, 4SO, 5SO, 6SO, 7SO, 8SO, 9SO, 10SO, 11SO, 12SO, 13SO, 14SO, 15SO, 16SO, 17SO, 18SO, 19SO, 20SO, 21SO, 22SO, 23SO, 24SO, 25SO, 26SO, 27SO, 28SO, 29SO, 30SO, 31SO, 32SO, 33SO, 34SO, 35SO, 36SO, 37SO, 38SO, 39SO, 57SO, 59SO, 60SO, 61SO, 62SO, 63SO, 64SO, 65SO, 66SO, 67SO, 68SO, 69SO					
		teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni urządzonej				
15	SK strefa komunikacyjna	Oznaczenie stref: 1SK, 2SK					
		teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód				
16	SK strefa komunikacyjna	Oznaczenie stref: 3SK, 4SK					
		teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
17	SG strefa górnictwa	Oznaczenie stref: 1SG					
		teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				

Ponadto, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 roku, dla każdej strefy planistycznej, z wyjątkiem strefy komunikacji (SK) i strefy otwartej (SO), określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Dla stref SJ, SZ, SU, SP, SR wyznaczono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy oraz maksymalny udział powierzchni zabudowy.

Wyznaczone w projekcie planu poszczególne strefy planistyczne są wynikiem uwzględnienia szeregu uwarunkowań przestrzennych o charakterze historycznym, środowiskowym, planistycznym i formalno-prawnym. Strefy planistyczne zostały wydzielone

przy uwzględnieniu części wniosków ludności oraz na podstawie dotychczasowych dokumentów planistycznych i strategicznych, co zapewnia kontynuację polityki przestrzennej gminy. W wyznaczeniu stref istotne znaczenie miały istniejące uwarunkowania osadnicze, przyrodnicze, kulturowe, infrastrukturalne i komunikacyjne.

Celem wyznaczenia stref planistycznych jest umożliwienie realizacji nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, koniecznością ochrony wartości przyrodniczych i walorów krajobrazowych, a jednocześnie potrzebą gospodarowania przestrzenią w sposób racjonalny i efektywny. Przyjęto założenie, że obszary rozwojowe w poszczególnych strefach powinny stanowić kontynuację i uzupełnienie obszarów o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, co zapewnia poszanowanie wymagań ładu przestrzennego.

Sporządzony Plan ogólny dla gminy Dzikowiec ma na celu:

- kształtowanie zabudowy w sposób czytelny i łatwy dla identyfikacji przez mieszkańców;
- wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę, zgodnie z obowiązującymi przepisami i uwzględnieniem ładu przestrzennego;
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy;
- zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych;
- ochronę zasobów przyrodniczych i kulturowych;
- utrzymanie ciągłości pomiędzy terenami zabudowanymi i otwartymi, ograniczenie rozproszenia zabudowy, wykorzystanie przede wszystkim terenów już zagospodarowanych i uzbrojonych oraz zachowanie terenów otwartych o funkcjach: ekologicznej, kompozycyjnej i użytkowej.

Na podstawie POG zostaną opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a także wydawane będą decyzje o warunkach zabudowy. Przeznaczenia terenów w wymienionych dokumentach muszą być zawarte w katalogu przeznaczenia terenu w POG dla każdej ze stref planistycznych.

W granicach gminy Dzikowiec zostało sporządzone i uchwalone 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z uwagi na stosunkowo niewielkie pokrycie obszaru gminy planami miejscowymi, w projekcie POG gminy Dzikowiec wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy. Są to obszary, na których dopuszczalne będzie wydawanie decyzji o warunkach zabudowy.

Należy zauważyć, że w sporządzonym projekcie planu ogólnego zaproponowane kierunki rozwoju gminy opierają się na istniejącym zagospodarowaniu terenu oraz na ustaleniach obowiązujących dokumentów planistycznych. Projekt POG wskazuje tereny stanowiące zasoby przyrodnicze gminy. Uwzględnia tereny cenne pod względem przyrodniczym, w tym obszary Natura 2000 oraz tereny siedliskowe i żerowiskowe chronionych gatunków zwierząt. Ma to istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania

i ochrony środowiska, w sytuacji gdy POG będzie aktem prawa miejscowego, a jego ustalenia będą wiążące przy sporządzaniu mpzp lub decyzji o warunkach zabudowy (WZ).

W planie ogólnym gminy Dzikowiec, strefy planistyczne wyznaczono w sposób pozwalający na kształtowanie zróżnicowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy równoważącej potrzeby mieszkaniowe i inwestycyjne z potrzebami społecznymi w sposób zrównoważony. Obszary cenne przyrodniczo zostały zachowane jako strefy otwarte, ważne zarówno dla środowiska gminy, jak i zachowania bioróżnorodności.

4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1. Rzeźba terenu

Obszar gminy Dzikowiec położony jest według podziału fizyczno-geograficznego Polski, dokonanego przez J. Kondrackiego w granicach makroregionu **Kotlina Sandomierska**.

Kotlina Sandomierska to największy makroregion Północnego Podkarpacia, w jego granicach wydzielono mezoregiony: Równinę Tarnobrzeską, Płaskowyż Kolbuszowski i Pradolinę Podkarpacką. Gmina Dzikowiec położona jest w dwóch mezoregionach, a mianowicie:

- tereny północne znajdują się w obszarze **Równiny Tarnobrzeskiej**, która rozciąga się pomiędzy dolinami Wisły i Sanu. Podłoże Równiny budują piaski rzeczne, lokalnie zwydmione. Wydmy w postaci pojedynczych wydym lub ich ciągów są formami o wysokości dochodzącej do ponad 10 m. Wyrównaną, łagodną powierzchnię Równiny, lekko nachyloną w kierunku północnym rozcinają doliny rzeczne, z których największą jest dolina Łęgu. Jest to forma o szerokości do 100 m z występującymi ciągami starorzeczy, w dnie których występują podmokłości lub zbiorniki wód stojących. Doliny zagospodarowane i wykorzystywane są jako łąki i pastwiska, na które wkraczają stopniowo zadrzewienia i zakrzewienia;
- południowe obszary gminy położone są w mezoregionie **Płaskowyż Kolbuszowski**. Mezoregion ten obejmuje centralne obszary makroregionu Kotlina Sandomierska. Płaskowyż Kolbuszowski stanowi wyraźnie wyniesioną powierzchnię o wysokościach dochodzących do 350 m n.p.m. Wierzchowina plejstocenska Płaskowyżu, cechuje się małym urozmaicheniem rzeźby. Rozcinają ją doliny Łęgu i Przyrwy oraz doliny ich dopływów o różnej wielkości i kształcie. W obszarze gminy najwyższe wysokości bezwzględne występują w terenach południowych gminy. Łagodnie obniżają się w kierunku północnym. Zróżnicowanie wysokości w obszarze gminy Dzikowiec

dochodzi do około 60 m. W krajobrazie terenów gminy położonych w północnym obszarze Płaskowyżu i w terenach Równiny Tarnobrzesckiej, dominują tereny leśne.

W tym też rejonie elementem, który zdominował krajobraz jest zbiornik wodny „Wilcza Wola” o funkcji retencyjnej i rekreacyjnej. Zbiornik ten powstał przez przegrodzenie doliny Łęgu, nazywanego w tej części również Zyzogą. Jest to zbiornik o powierzchni około 160 ha, od strony zachodniej ograniczony rozległym kompleksem lasu, który tworzy jego „obramowanie”. Południowe obszary gminy Dzikowiec, obejmują najwyższe wyniesione tereny Płaskowyżu Kolbuszowskiego, gdzie dominują tereny rolne z niewielkim udziałem lasów.

Rzeźba obszaru gminy Dzikowiec, nie stwarza ograniczeń dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Nie występują również ograniczenia dla rozwoju rolnictwa. W omawianym obszarze, tereny rolne nie są narażone na intensywne procesy erozyjne. Niewielkie spadki terenów nie ograniczają mechanicznej uprawy roli.

4.2. Warunki geologiczne

Zróżnicowanie warunków geologicznych wynika z ich położenia w mezoregionach geograficznych.

W części gminy położonej w obszarze Równiny Tarnobrzesckiej, podłoże budują plejstoceny osady aluwialne, reprezentowane przez piaski drobne i średnioziarniste, wilgotne, poniżej poziomu wód nawodnione, średniozagęszczone i zagęszczone, przewarstwiane lokalnie pyłami i pyłami piaszczystymi, wilgotnymi i twardoplastycznymi. Powierzchnię Równiny Tarnobrzesckiej nadbudowują wydmy lub wały wydmore utworzone przez przewiane utwory piaszczyste. Wysokość wydmy jest znacznie zróżnicowana. Budujące je piaski eoliczne reprezentowane są przez piaski drobne, małowilgotne, o miąższości od 2,0 do ponad 10,0 m.

W obszarze położonym w granicach Płaskowyżu Kolbuszowskiego, podłoże budują plejstoceny osady wodnolodowcowe, wykształcone w postaci utworów piaszczystych o różnym składzie granulometrycznym. W utworach piaszczystych mogą występować domieszki żwirów. Przewarstwiają je lub podścielają grunty spoiste, wykształcone jako piaski gliniaste, pyły oraz gliny piaszczyste i gliny pylaste, lokalnie gliny pylaste zwięzłe, o różnej miąższości, wilgotne lub mokre konsystencji twardoplastycznej i plastycznej. Zarówno utwory piaszczyste średniozagęszczone i zagęszczone jak i grunty spoiste twardoplastyczne są korzystne dla posadowienia budynków.

W dolinach rzek: Łęgu, Przyrwy i ich większych dopływach, podłoże budują holoceny osady aluwialne. Utwory te reprezentowane są przez piaski różnoziarniste, wilgotne, poniżej poziomu wód podziemnych mokre, średniozagęszczone. Lokalnie w formie

wkładek występują piaski gliniaste lub pyły piaszczyste, wilgotne, o niewielkiej miąższości. W obrębie większych dolin (Łęgu i Przyrwy) występują starorzecza, w dnach których występują podmokłości lub niewielkie zbiorniki wodne. W ich obszarach występują grunty organiczne lub namuły o konsystencji miękkoplastycznej.

Utwory plejstoceny i holoceny występujące na obszarze gminy podścielają trzeciorzędowe utwory mioceny reprezentowane przez ropy i ropy o bardzo dużej miąższości. Ropy i ropy występują na znacznej głębokości. Uwarunkowania morfologiczne i geologiczne nie sprzyjają powstawaniu procesów osuwiskowych. W obszarze gminy Dzikowiec procesy osuwiskowe nie występują.

4.3. Surowce naturalne

W miejscowości Wilcza Wola, na lewym brzegu Łęgu zlokalizowane jest czynne wyrobisko eksploatujące złoża piasków wydmych. Udokumentowane złoża zajmują powierzchnię około 7,15 ha. Miąższość złoża jest zmienna i wynosi od 4,7 do 16,6 m. Jest to złoża suche. Dla wspomnianego złoża wykonana została dokumentacja geologiczna, zgodnie z koncesją na poszukiwanie i rozpoznanie złoża, udzieloną przez Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 1 kwietnia 2010 r., znak SR.IV.AR.7512-46/10. Udokumentowane w kategorii C₁ zasoby piasków w złożu „Wilcza Wola” (KN 15036) wynoszą 589,79 tys. m³, tj. 979,05 tys. ton.

Marszałek Województwa Podkarpackiego decyzją Nr OŚ-IV/7422.26.2012.PN z dnia 12 lutego 2013 r. udzielił właścicielowi firmy ARKAN eksploatującej złoża, koncesji na wydobywanie piasku wydmych. Powyższa koncesja jest ważna do 31 grudnia 2030 r. W decyzji wyznaczono obszar i teren górniczy „Wilcza Wola” o powierzchni 71831 m².

Aktualnie wyeksploatowano część złoża (północną, pozostała część będzie eksploatowana jako „Wilcza Wola – 1” (KN 20425). Powierzchnia tej części złoża wynosi 4,22 ha.

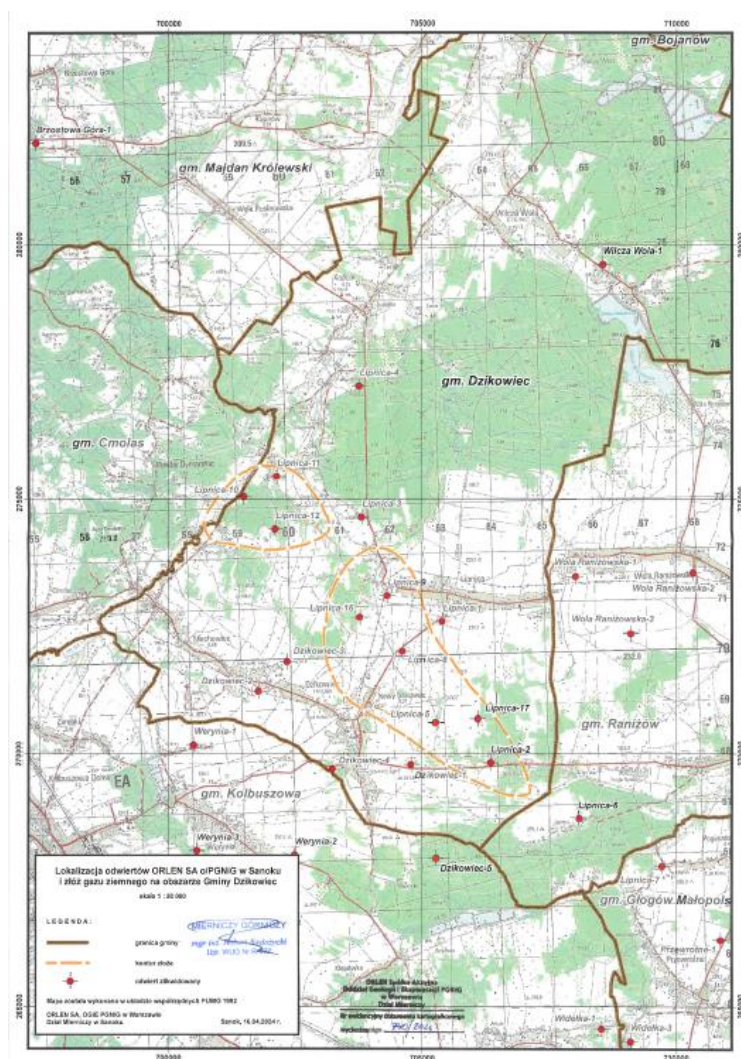
Zdjęcie 1. Wyrobisko po eksploatacji piasku wydmych – złoża „Wilcza Wola”

W rejonie miejscowości Sudół udokumentowano złoża kruszywa naturalnego (2 tereny) oznaczone w wykazie PIG-PIB symbolem KN3786 pnz. „Sudół”. Jest to złoża piasków i żwirów o powierzchni 8,78 ha. Dla ww. złoża nie została wydana koncesja na jego eksploatację.

W rejonie Dzikowca i Lipnicy zostało rozpoznane złoża gazu ziemnego „Lipnica-Dzikowiec” – GZ4643.

Zgodnie z pismem PGNiG Grupa Orlen, na terenie gminy Dzikowiec w 1997 roku zostało przez Oddział w Sanoku udokumentowane złoża gazu ziemnego o nazwie Lipnica-Dzikowiec. Do chwili obecnej PGNiG nie podjęło eksploatacji z ww. złoża, nie podjęło starań o koncesję na jego eksploatację. Złoża, o którym mowa zaznaczone jest w portalach geologicznych. Na terenie gminy Dzikowiec PGNiG od. Sanok odwierciło 16 odwiertów, które zostały zlikwidowane. Od każdego odwiertu należy zachować strefę wolną od zabudowy o promieniu $r=5,0$ m.

Rysunek 1. Lokalizacja odwiertów ORLEN S.A. o/PGNiG w Sanoku i złóż gazu ziemnego na obszarze Gminy Dzikowiec

Źródło: PGNiG

4.4. Charakterystyka warunków wodnych

• Wody powierzchniowe

W granicach gminy Dzikowiec sieć wód powierzchniowych jest stosunkowo gęsta. Największymi rzekami w gminie są: Łęg, Przyrwa oraz ich dopływy: Olszowiec, Grochalka, Olszynka, Branna, Olszówka oraz sieć rowów odwadniających i melioracyjnych.

Zbiornik wód powierzchniowych – zbiornik wodny w Wilczej Woli (nazywany również zbiornikiem „Maziarnia”).

Zbiornik wodny wybudowany został na rzece Łęg (nazywanej często Zyzogą), w latach 1974-1989. Zlokalizowany jest on w km 57+676 – 63+700, w miejscowości Wilcza Wola (przysiółek Maziarnia). Jest to zbiornik sztuczny, który pełni następujące funkcje:

- piętrzenie wody z możliwością wyrównywania w okresach niżówkowych niedoborów wody dla stawów rybnych (Budy Stalowskie i Grębów);
- retencja dużych przepływów dla złagodzenia i częściowego opóźnienia przepływów wód powodziowych poniżej zbiornika.

Retencję wody powoduje ziemna zapora czołowa z jazem żelbetonowym i ziemne zapory boczne.

Zdjęcie 2. Zapora – zbiornik retencyjny w Wilczej Woli

Źródło: Wykonanie własne

Parametry zbiornika:

- maksymalna długość cofki – 6 km;
- powierzchnia zalewu przy rzędnej 188,5 m n.p.m. (rzędna przelewu) – 160 ha;
- powierzchnia zalewu przy normalnym poziomie piętrzenia (187,5 m n.p.m.) – 102 ha;
- pojemność zbiornika:
 - stała pojemność powodziowa – 3,35 mln m³;
 - przy normalnym poziomie piętrzenia (rz. 187,5 m n.p.m.) – 2,75 mln m³;
 - przy maksymalnym poziomie piętrzenia (rz. 189,26 m n.p.m.) – 6,1 mln m³.
- długość jazu piętrzącego (żelbetonowego) – 62 mb;
- wysokość budowli piętrzącej – 8 m;
- zapora czołowa ziemna:
 - długość – 420 m;
 - szerokość – 6 m;
- zapory boczne:

- łączna długość – 3720 m;
- szerokość – 3 m;
- przy stopie zapory ziemnej znajduje się elektrownia wodna.

Zdjęcie 3. Elektrownia wodna przy zbiorniku retencyjnym w Wilczej Woli

Źródło: Wykonanie własne

Zdjęcie 4. Rów odwadniający przy zbiorniku retencyjnym w Wilczej Woli

Źródło: Wykonanie własne

Utworzony zbiornik wodny pełni funkcję retencyjną, a także rekreacyjną. Został wkomponowany w otaczający krajobraz, w obszarze którego dominują tereny leśne. Rozległa powierzchnia wody w otoczeniu lasów wpływa bardzo korzystnie na walory krajobrazowe i estetyczne tej części gminy.

Zdjęcie 5 i 6. Zbiornik retencyjny pełniący funkcję rekreacyjno-wypoczynkową w Wilczej Woli

Źródło: Wykonanie własne

Mała pojemność zbiornika nie pozwala na pełne pokrycie zapotrzebowania na wodę, jak również niewielka pojemność powodziowa nie gwarantuje pełnej ochrony przed skutkami powodzi.

Stawy rybne

W części północno-wschodniej gminy, w obszarze rozległego kompleksu leśnego zlokalizowane zostały stawy rybne o dużej powierzchni.

- **Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)**

Zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE) oraz ustawą Prawo wodne, dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami opracowano Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły w 2011 roku, który został zmieniony w listopadzie 2016 roku (I-a zmiana), a następnie 4 listopada 2022 r. (II-a zmiana) – rozporządzeniem Ministra Infrastruktury (Dz.U. 2023 poz. 300), dokonano podziału na jednolite części wód (JCW) – powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd).

Obszar gminy Dzikowiec, zgodnie z II-ą zmianą PGW i rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r., obowiązującym od dnia 17 lutego 2023 r. (Dz.U. 2023 poz. 300), znajduje się w granicach następujących zlewni JCWP, a mianowicie:

- **JCWP** – jednolita część wód powierzchniowych rzecznych o kodzie **RW2000102198199**, o nazwie „**Łęg do Turki**” – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, silnie zmieniona część wód, której zlewnia była i jest monitorowana. Jest ona zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki [IO, MIR, MMI, EFI+PL/IBL_PL]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości);
- stan ekologiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] – poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r., substancje priorytetowe wprowadzone dyrektywą 2013/39/UE – do 2039 r.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- słaby potencjał ekologiczny;
- stan chemiczny – poniżej dobrego;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

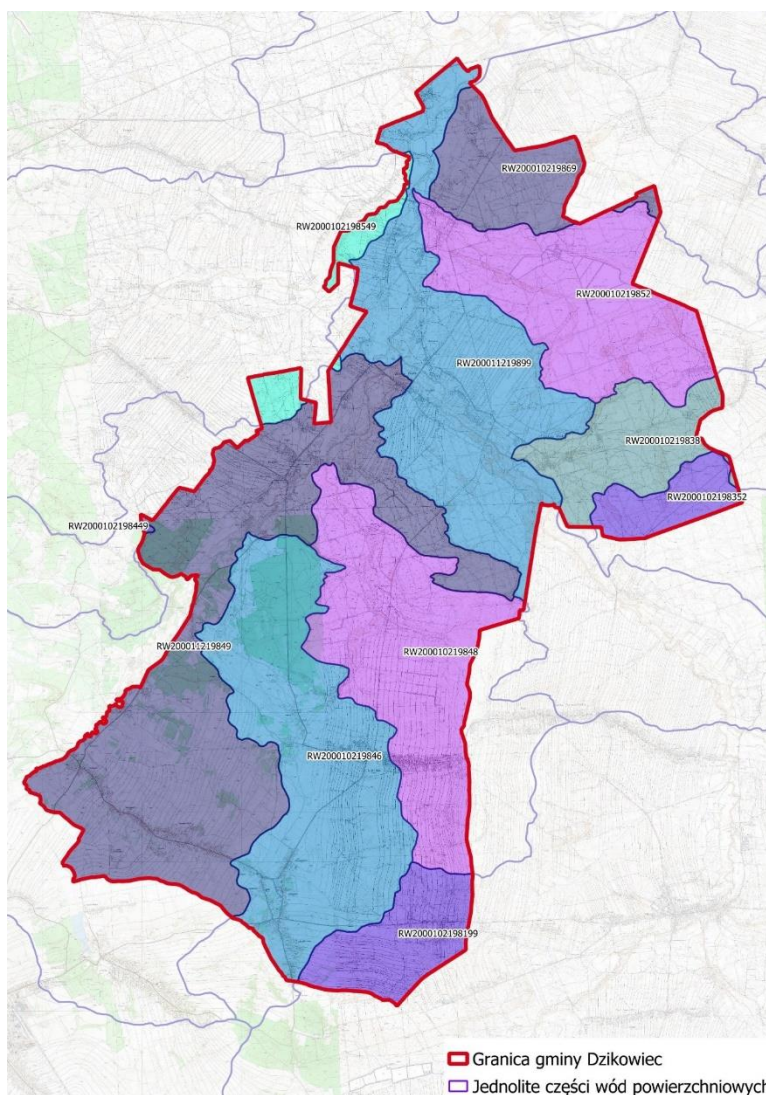
- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- nie występują tu obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;

cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – w obszarze zlewni „Łęg do Turki”:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005.

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW oraz odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

Rysunek 2. Podział na jednolite części wód powierzchniowych w granicach gminy Dzikowiec

- **JCWP RW200011219899 „Łęg od Turki do ujścia”** – jest to rzeka nizinna, naturalna część wód, której zlewnia była i jest monitorowana. Jest to JCWP zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- dobry stan ekologiczny;
- zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny, o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] – poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r., dla substancji priorytetowych – do 2039 r.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- słaby stan ekologiczny;
- stan chemiczny – poniżej dobrego;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – w obszarze zlewni „Łęg od Turki do ujścia”:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005;
- obszar Natura 2000 „Dolina Dolnego Sanu” PLH180020;
- obszar Natura 2000 „Enklawy Puszczy Sandomierskiej” PLH180055;
- 2 użytki ekologiczne (bez nazwy) o powierzchni 0,02 ha i 0,06 ha w obszarze zlewni.

Ustanowiono odstępstwo czasowe z art. 4 ust. 4 RDW oraz odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

- **JCWP RW200010219869 „Branna”** – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód. Zlewnia była i jest monitorowana. Jest ona zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki [MMI], pozostałe wskaźniki – II klasa jakości);
- zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny, o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- stan chemiczny – dobry.

Nie ustalono terminu osiągnięcia celu środowiskowego (nie dotyczy).

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- umiarkowany stan ekologiczny;

- stan chemiczny – dobry;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005.

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

- **JCWP RW200010219846 „Olszowiec”** – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, silnie zmieniona część wód, o monitorowanej zlewni. Ta JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego. Zlewnia była i jest monitorowana.

Celem środowiskowym JCWP jest:

- umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki [azot amonowy, MIR, MMI, EFI+PL/IBI_PL], pozostałe wskaźniki – II klasa jakości);
- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] – poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- umiarkowany potencjał ekologiczny;
- stan chemiczny – poniżej dobrego;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;

- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005;
- użytek ekologiczny (bez nazwy).

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW i odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

- **JCWP RW200011219849 „Przyrwa od Dąbrówki do ujścia”** – jest to rzeka nizinna, naturalna część wód, której zlewnia była i jest monitorowana. Ta JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki [EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości);
- zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny, o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributyllocyny (w)] – poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – nie dotyczy.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- słaby stan ekologiczny;
- stan chemiczny – poniżej dobrego;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;

– cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005;
- użytek ekologiczny – bez nazwy (przedmiot ochrony – mułowiska, namuliska, podmokliska);
- użytek ekologiczny – bez nazwy (przedmiot ochrony – bagno).

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

- **JCWP RW2000102198549 „Murynia”** – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód, której zlewnia była i jest monitorowana. Ta JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki [azot amonowy, MMI, EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości);
- zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny, o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- dobry stan chemiczny.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- słaby stan ekologiczny;
- stan chemiczny – dobry;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005.

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW oraz odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

- **JCWP RW200010219852 „Grochalka”** – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, silnie zmieniona część wód. Jej zlewnia była i jest monitorowana. Ta JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki [azot amonowy, OWO, MMI]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości);
- dobry stan chemiczny.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – nie dotyczy.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- słaby potencjał ekologiczny;
- stan chemiczny – dobry;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005;
- użytek ekologiczny – bez nazwy (przedmiot ochrony – bagno, ciek, torfowisko niskie).

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

- **JCWP RW200010219848 „Olszówka”** – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód, której zlewnia była i jest monitorowana. Ta JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- dobry stan ekologiczny;
- zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny, o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] – poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r., wskaźniki biologiczne – po 2027 r.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- zły stan ekologiczny;
- stan chemiczny – poniżej dobrego;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005.

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW i odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

- **JCWP RW200010219838 „Olszynka”** – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód, której zlewnia była i jest monitorowana. Ta JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki [MMI]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości);

- zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny, o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- stan chemiczny – dobry.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- słaby stan ekologiczny;
- stan chemiczny – dobry;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005;
- użytek ekologiczny – bez nazwy (przedmiot ochrony – bagno).

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW oraz odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW.

- **JCWP RW2000102198352 „Dopływ spod Morgów”** – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód, której zlewnia jest monitorowana.

Celem środowiskowym jest:

- dobry stan ekologiczny;
- dobry stan chemiczny.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – po 2027 r.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- nie można dokonać oceny stanu ekologicznego (brak badań biologicznych w JCWP);
- stan chemiczny – dobry;
- stan ogólny wód – brak danych.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005;
- 2 użytki ekologiczne – bez nazwy (przedmiot ochrony – bagno, mułowiska, namuliska i podmokliska).

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW.

- **JCWP RW2000102198449 „Konotopa”** – jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty, silnie zmieniona część wód, której zlewnia była i jest monitorowana. Ta JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Celem środowiskowym jest:

- dobry potencjał ekologiczny;
- dobry stan chemiczny.

Termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.

Ocena stanu wód (GIOŚ i ocena ekspercka):

- umiarkowany potencjał ekologiczny;
- stan chemiczny – poniżej dobrego;
- zły stan ogólny wód.

Ta JCWP:

- nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- nie jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- w granicach zlewni nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu [...].

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005;
- użytek ekologiczny – bez nazwy (przedmiot ochrony – ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska).

Ustanowiono odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW.

• **Wody podziemne**

W obszarze gminy Dzikowiec warunki występowania wód podziemnych są zróżnicowane, uzależnione od warunków hydrogeologicznych.

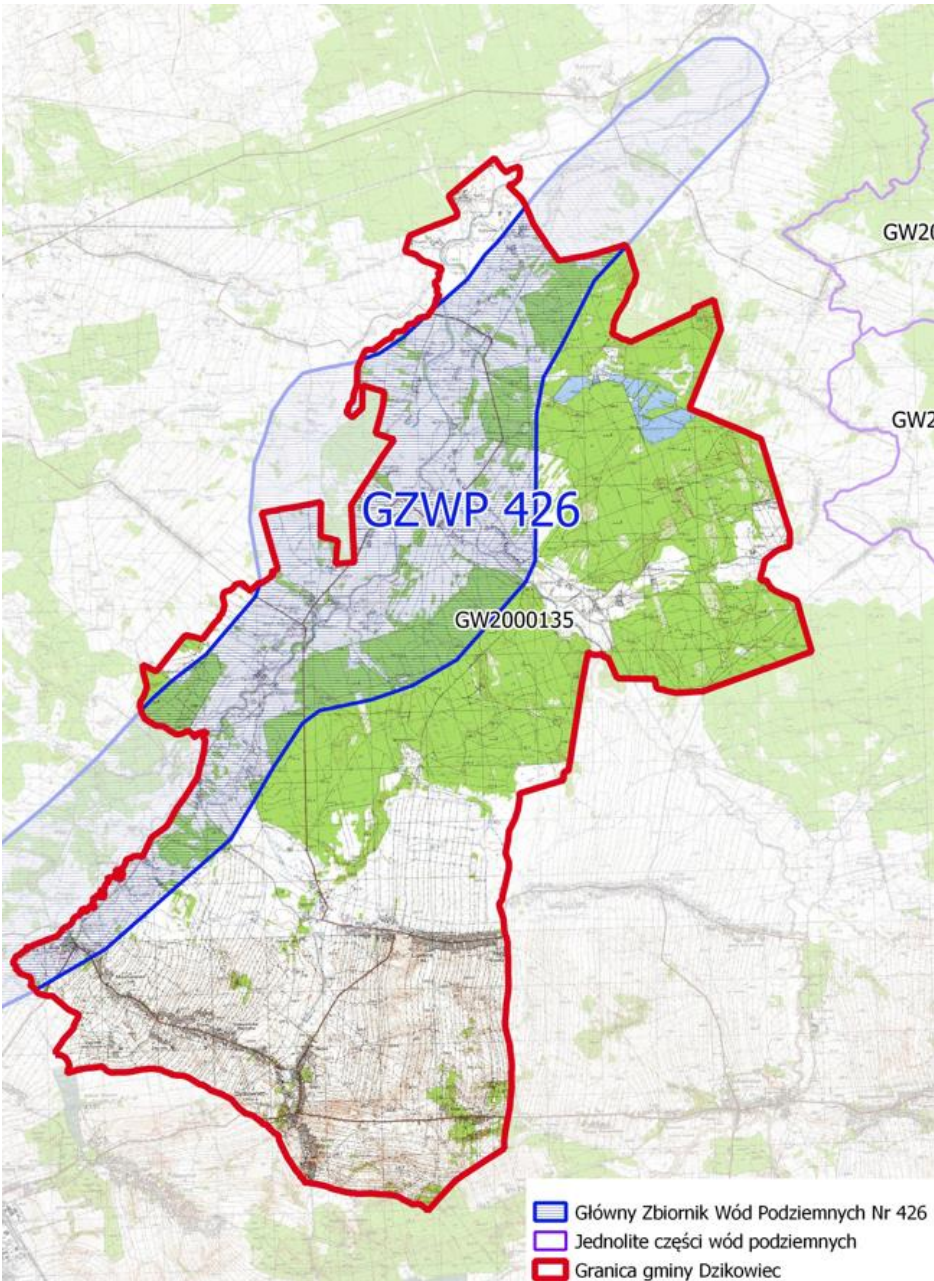
W obszarze Równiny Tarnobrzeskiej, w granicach której zlokalizowane są północne tereny gminy, wody podziemne związane są z piaszczystymi osadami aluwialnymi. Wody podziemne w tym rejonie gminy stabilizują się na poziomie wód w rzekach przepływających przez ten obszar gminy. Poziom ten zasilany jest głównie przez infiltrujące wody opadowe i roztopowe.

W obszarze gminy, położonym w granicach Płaskowyżu Kolbuszowskiego, wody podziemne związane są z wodnolodowcowymi osadami piaszczysto-żwirowymi, przewarstwiającymi osady spoiste. Wody te tworzyć mogą kilka poziomów, zazwyczaj nie powiązanych ze sobą. Ich wydajność uzależniona jest od miąższości warstwy wodonośnej jak i wielkości powierzchni alimentacyjnej.

Zachodnia część gminy Dzikowiec położona jest w obszarze GZWP nr 426. Powierzchnia tego zbiornika wynosi około 60,0 km².

GZWP nr 426 „Dolina Kopalna Kolbuszowa” jest wąską doliną kopalną o przebiegu SW-NE, o szerokości przeciętnej 2 km, rozszerzającą się w centralnej części do około 5 km. Miąższość utworów czwartorzędowych dochodzi do 45-50 m. Zbiornik charakteryzuje się słabą izolacją od powierzchni terenu, co powoduje podatność na antropopresję. Zasilanie GZWP nr 426 w wodę następuje głównie poprzez infiltrację opadów atmosferycznych. Stan jakościowy wód podziemnych zbiornika oceniono jako dobry, dominują wody zaliczone do II klasy.

Według opracowanych map zagrożenia powodziowego w 2020 r., w granicach gminy Dzikowiec nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Rysunek 3. Podział na jednolite części wód podziemnych w granicach gminy Dzikowiec

- **Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)**

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych, obszar gminy Dzikowiec położony jest w granicach jednolitej części wód podziemnych o kodzie GW2000135. Ta JCWPd jest monitorowana.

Ocena stanu wód tej JCWPd:

- stan chemiczny – słaby;
- stan ilościowy – dobry;
- stan ogólny – słaby.

Nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego. Cel środowiskowy:

- stan chemiczny – dobry, z wyłączeniem przekroczeń wartości progowej dobrego stanu w przypadku wskaźników: K, Fe, Mn, As, pH, Al, SO₄, TOC;
- stan ilościowy – dobry.

Wpływ na stan chemiczny: przekroczenie wartości progowej dobrego stanu chemicznego wód podziemnych następujących wskaźników: K, Fe, As, pH, Al, SO₄, TOC. Głównym zagrożeniem dla wód podziemnych były do niedawna – przemysł wydobywczy i przetwórstwo siarki, skupione w północnej części jednostki. Obecnie nie prowadzi się eksploatacji siarki, a tereny pogórnice są rekultywowane. Odmienny typ zagrożenia dla wód podziemnych o zdecydowanie mniejszym zagrożeniu stanowią zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego.

Ta JCWPd przeznaczona jest do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie:

Tabela 1. Rodzaje obszarów objętych ochroną w granicach JCWPd o kodzie GW2000135

Typ obszaru	Liczba obszarów w JCWPd
Parki narodowe	0
Rezerваты przyrody	1
Parki krajobrazowe	0
Obszary Natura 2000 – OSO	1
Obszary Natura 2000 – SOO	2
Obszary chronionego krajobrazu	2
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0
Stanowiska dokumentacyjne	0

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

4.5. Zaopatrzenie ludności w wodę

W obrębie GZWP nr 426 zlokalizowane jest ujęcie wody w postaci studni głębinowych w miejscowości Cmolas, z którego zaopatrywana jest w wodę gmina Dzikowiec. Zaopatrzeniem w wodę, poprzez sieć wodociagową, wszystkich miejscowości w gminie Dzikowiec zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Dzikowcu – wg danych z 2020 r., 94,6% mieszkańców korzystało z sieci wodociagowej w granicach gminy Dzikowiec. Ujęcie to posiada strefę ochronną, która nie wykracza swym zasięgiem na tereny gminy Dzikowiec.

W granicach gminy Dzikowiec zlokalizowano pięć przepompowni wody, a mianowicie: w Dzikowcu – przy ul. Sokołowskiej, w Płazówce – przy OSP Cmolas, w Mechowcu, w Lipnicy – przy drodze na Płazówkę, w Wilczej Woli – przy ul. Łęgowej.

4.6. Warunki klimatyczne

- **Ogólna charakterystyka warunków klimatu lokalnego**

Klimat jest tylko jednym z wielu elementów środowiska przyrodniczego. Podkreślić należy jego znaczny wpływ na jakość życia i bezpieczeństwo ludzi, co przejawia się między innymi w znaczących kosztach usuwania strat spowodowanych klęskami żywiołowymi, kosztami ogrzewania, itd.

W przejściowym klimacie Polski można wyodrębnić pewne regionalne różnice stwarzające odrębne dzielnice klimatyczne. Prace nad regionalizacją klimatyczną Polski prowadzili: E. Romer, R. Gumiński, W. Okołowicz.

Według podziału E. Romera, gmina Dzikowiec leży w rejonie zaliczonym do klimatu „podgórskich nizin i kotlin”. Region ten charakteryzuje się surowymi zimami i ciepłymi latami. Opady średnie roczne są większe niż na obszarach nizinnych Polski. Przeważają wiatry z zachodniej połowy horyzontu z przewagą kierunku zachodniego. Elementami charakteryzującymi warunki klimatyczne są: temperatura powietrza, wilgotność, zachmurzenie, mgły, opady, stosunki anemometryczne.

Regionalizacja klimatyczna R. Gumińskiego nawiązuje do potrzeb rolnictwa, przy czym wyróżnione przez niego dzielnice rolniczo-klimatyczne pokrywają się w przybliżeniu z jednostkami morfologicznymi. Według R. Gumińskiego obszar gminy Dzikowiec znajduje się w dzielnicy „sandomiersko-rzeszowskiej”, która obejmuje środkową i wschodnią część Kotliny Sandomierskiej.

Średnia suma opadów wynosi około 700 mm. Pokrywa śnieżna zalega od 75 do 90 dni. Okres wegetacyjny trwa 210-220 dni.

Amplitudy roczne są znaczne, szczególnie gdy lata są upalne, a zimy mroźne. Wiosny są krótkie i niepostrzeżenie przechodzą w lato – długie i upalne. Zimy są zazwyczaj długie i mroźne.

Temperatura

Warunki termiczne wykazują dużą zależność od wyniesienia nad poziom morza, rzeźby i ekspozycji terenu, pokrycia terenu, głębokości zalegania wód podziemnych, szaty roślinnej.

Najniższe temperatury notowane są w tym rejonie Kotliny Sandomierskiej, w miesiącu styczniu. Natomiast najwyższe temperatury notowane są w lipcu. Wiosna cechuje się znaczną zmiennością temperatur. Lato ma najczęściej charakter upalny, a jesień jest stosunkowo ciepła

i długa. Przymrozki występują od września do maja, średnio w roku notowane jest około 122 dni z przymrozkami.

Wilgotność względna powietrza

Wartości wilgotności względnej w terenach zabudowanych, w obszarze których występują powierzchnie utwardzone, są niższe niż na terenach otwartych, zielonych.

W ciągu roku najniższe wartości wilgotności względnej notowane są w okresie zimy, z minimum w grudniu. Natomiast wiosna cechuje się nieco wyższymi wartościami wilgotności względnej. Jesień zaś charakteryzują znacznie większe wartości wilgotności powietrza.

W przebiegu dobowym najniższe wartości wilgotności względnej występują w godzinach wczesnopopołudniowych, a najwyższe wartości wilgotności względnej osiąga w porze nocnej.

W układzie przestrzennym gminy wyższymi wartościami wilgotności względnej cechują się doliny, w szczególności doliny cieków – Łęgu i Przyrwy oraz ich dopływów, w których występują tereny podmokłe, z niewielkimi zbiornikami wód powierzchniowych, otoczonych terenami leśnymi.

Wysoczyzny Płaskowyżu Kolbuszowskiego, zajęte przez tereny otwarte, niezalesione cechują się niższymi wartościami wilgotności względnej.

Mgły

Mgła jest to zjawisko ściśle związane z temperaturą powietrza i jego wilgotnością. W ciągu roku notowane jest średnio około 45 dni z mgłą. Najczęściej pojawia się ona w okresie jesieni i zimy, z maksimum w październiku.

Na występowanie mgieł radiacyjnych szczególny wpływ wywiera rzeźba terenu. Stąd na ich powstawanie głównie narażone są doliny rzeczne. Zasięg pionowy mgieł radiacyjnych osiąga zazwyczaj kilkanaście metrów. Z ich pojawieniem się związana jest inwersja temperatury powietrza, na terenach jej występowania. Zasięg występowania mgieł radiacyjnych ma wpływ na określenie przydatności terenów dla lokalizacji funkcji mieszkaniowej i rekreacyjnej.

Zachmurzenie

Średnio w roku, w rejonie Płaskowyżu Kolbuszowskiego notuje się około 45 dni pogodnych i około 120-122 dni pochmurnych. Najpogodniejszym okresem jest okres od lipca do września. Natomiast okresem o większym zachmurzeniu jest okres od listopada do lutego, z maksimum w grudniu.

Zachmurzenie jest czynnikiem wpływającym na wielkość promieniowania całkowitego. Prowadzone od szeregu lat badania, wykazały że głównym czynnikiem wpływającym na wielkość promieniowania nie jest zachmurzenie a zanieczyszczenie powietrza.

W obszarze gminy Dzikowiec nie występują większe obiekty powodujące emisję zanieczyszczeń powietrza. Dominuje emisja, której źródłem jest zabudowa mieszkaniowa. Znaczna powierzchnia lasów, duże powierzchniowo tereny łąk oraz upraw rolnych odgrywają decydującą rolę w utrzymaniu dobrego stanu powietrza, poprzez pochłanianie zanieczyszczeń i emisję tlenu.

Opady atmosferyczne

Opady atmosferyczne są czynnikiem sprzyjającym oczyszczaniu powietrza. Omawiany rejon Kotliny Sandomierskiej otrzymuje około 700 mm opadu. Opad nie jest rozłożony równomiernie. Najwyższe sumy opadów notowane są w okresie lata (czerwiec i lipiec), z maksimum w lipcu, a najniższe w okresie jesieni. Poszczególne okresy roku różnią się między sobą nie tylko ilością opadów, ale i ich charakterem. W okresie letnim opady mają często charakter burz.

W ostatnich latach obserwuje się zmiany klimatyczne, a jednym z przejawów jest pojawienie się bardzo ulewnych, gwałtownych opadów powodujących niekiedy straty mienia ludzi.

Opady śniegu występują od listopada do kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez około 80 dni w roku, przy czym nie utrzymuje się ciągle z uwagi na częste odwilże.

W chłodnej porze roku niekorzystnym zjawiskiem są długie okresy bezopadowe. Wówczas, z uwagi na niskie temperatury powietrza, działające źródła ogrzewania emitują do atmosfery zwiększone ilości pyłów i gazów – głównie dwutlenku siarki. Okres bezopadowy w tym przypadku sprzyja zwiększeniu zanieczyszczeń emitowanych do powietrza.

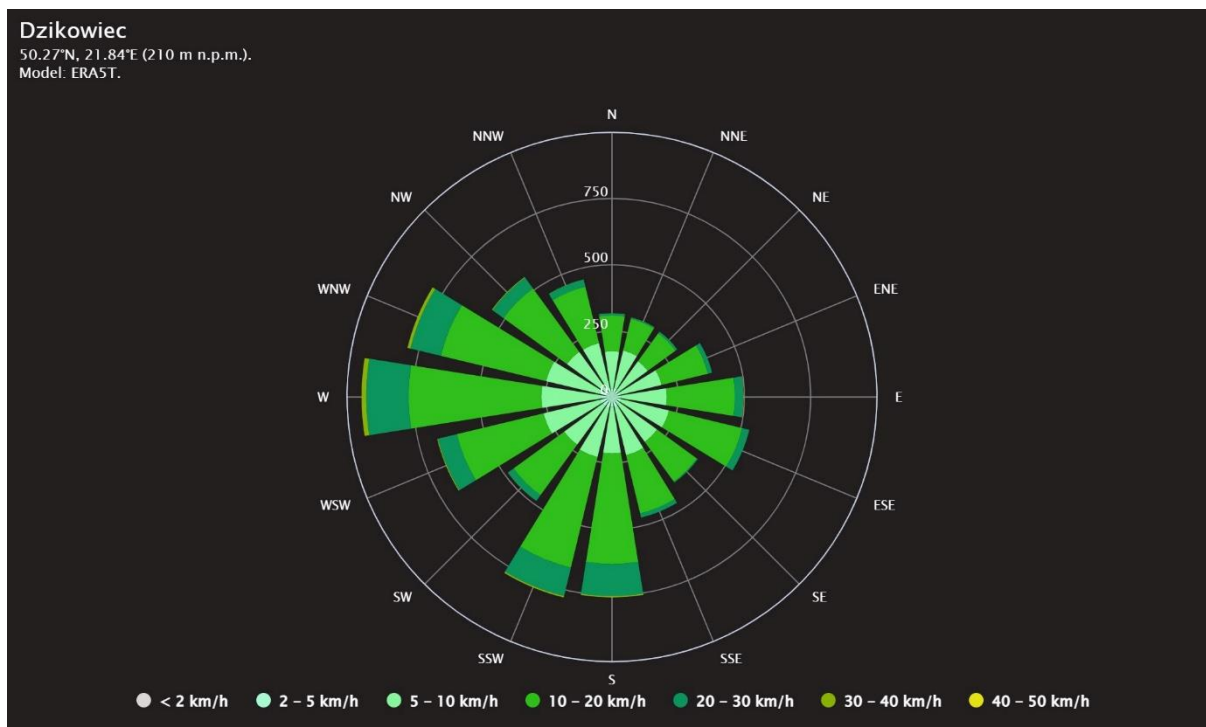
Warunki anemologiczne

Jednym z podstawowych elementów klimatu wpływającym na warunki aerosanitarnie są wiatry – ich kierunek i prędkości.

Najbliżej położoną stacją meteorologiczną zlokalizowaną w tym samym regionie – Płaskowyż Kolbuszowski jest stacja na terenie lotniska „Rzeszów-Jasionka”.

Kierunki wiatrów uzależnione są od ogólnej cyrkulacji atmosferycznej, a jednocześnie są modyfikowane przez rzeźbę terenu obszaru gminy. Na obszarze gminy przeważają wiatry z kierunku zachodniego. Częste są również wiatry z kierunku południowego i południowo-zachodniego. W sterowaniu wiatrami pewną rolę odgrywają głównie doliny rzek: Łęgu i Przyrwy. Są to doliny o znacznej szerokości, o przebiegu zbliżonym do kierunku

przeważających wiatrów. Najmniejszą częstotliwość w ciągu roku wykazują wiatry północno-wschodnie i północne.

*Rysunek 4. Róża wiatrów dla Dzikowca – dane średnioroczne z okresu 30 lat
– stan na marzec 2026 rok
Źródło: www.meteoblue.com*

- **Warunki topoklimatyczne**

W obszarze gminy warunki klimatyczne ulegają zróżnicowaniu w zależności od warunków lokalnych, takich jak: rzeźba terenu, głębokość występowania poziomu wód gruntowych, szata roślinna, zagospodarowanie terenu przez człowieka. Największe zróżnicowanie warunków topoklimatycznych występuje pomiędzy wyniesionymi, bezleśnymi obszarami gminy, terenami dużych kompleksów leśnych, a dolinami Łęgu, Przyrwy, Olszowca i ich dopływów oraz terenami z płytko występującymi wodami gruntowymi i terenami podmokłymi.

Zróżnicowanie termiczne ma wpływ na warunki wilgotnościowe. Większa wilgotność powoduje częstsze występowanie mgieł. Długie zaleganie mgieł wpływa na czas nasłonecznienia, utrudnia parowanie, zwiększa kondensację zanieczyszczeń, powoduje pogorszenie warunków bioklimatycznych.

Reasumując, w obszarze gminy Dzikowiec wydzielić należy tereny o:

- korzystnych warunkach topoklimatycznych, do których należą wyniesione fragmenty Płaskowyżu Kolbuszowskiego i Równiny Tarnobrzeskiej, charakteryzujące się dobrymi

warunkami solarnymi, termicznymi i wilgotnościowymi oraz stosunkowo najniższą częstotliwością występowania mgieł i zjawisk inwersyjnych;

- mało korzystnych warunkach topoklimatycznych, występujących w dolinach rzek, zagłębieniach bezodpływowych, terenach dolin podmokłych. Te tereny narażone są na częstsze występowanie mgieł oraz gorsze warunki solarne, termiczne i wilgotnościowe.

Znaczną powierzchnię gminy zajmują tereny zalesione. Lasy korzystnie wpływają na warunki topoklimatyczne terenów bezpośrednio z nimi sąsiadującymi, poprzez złagodzenie wahań temperatury i wilgotności, zmniejszenie prędkości wiatrów. Lasy powodują pogorszenie warunków solarnych poprzez skrócenie czasu nasłonecznienia w wyniku zacienienia. Tereny leśne o tak znacznej powierzchni w obszarze gminy Dzikowiec pełnią znaczącą rolę klimatotwórczą, poprzez produkcję tlenu w procesie fotosyntezy, czyli asymilacji dwutlenku węgla z atmosfery. Lasy modyfikują stosunki termiczne – pochłaniają i akumulują ciepło w porze dnia, a oddają je w porze nocy. Ponadto cechują się wyższymi wartościami wilgotności względnej.

- **Adaptacja do zmian klimatu**

Obserwowane nasilenie się niekorzystnych zjawisk atmosferycznych dotyczy warunków klimatycznych, które przejawiają się:

- wzrostem średnich temperatur rocznych, a także miesięcznych;
- malejącą liczbą dni z temperaturą minimalną poniżej 0 °C, a wzrostem liczby dni bardzo gorących – z temperaturą powyżej 25 °C;
- występowaniem susz glebowych i hydrologicznych;
- częstymi bardzo gwałtownymi i intensywnymi opadami.

Obserwowane zmiany klimatyczne mają wpływ na gospodarkę rolną, leśną, wodną oraz życie i zdrowie ludzi. Grupami, które najbardziej narażone są na skutki występowania wysokich temperatur są dzieci do 4 roku życia oraz seniorzy powyżej 65 lat. Na wzrost skutków wysokich temperatur mają powierzchnie utwardzone (asfalt, beton), intensywność zabudowy oraz emisja antropogeniczna. Taki rodzaj zagospodarowania w obszarze gmin dotyczy głównie obszarów centralnych miejscowości będących siedzibami urzędów gmin i związanych z nimi przedsięwzięć i usług, a także miejscowości o stosunkowo zwartej zabudowie, o większym udziale powierzchni utwardzonych.

Wobec prognozowanych i zaistniałych zmian klimatycznych niezbędne są działania mające na celu ochronę środowiska i ludności. Dla zapewnienia optymalnych warunków życia należy w obszarze gminy Dzikowiec:

- doliny rzeczne pozostawić w dotychczasowym stanie, niezabudowane, otwarte, zapewniające zachowanie funkcji klimatycznych, hydrologicznych i biologicznych;

- zachować tereny leśne oraz zakrzaczone i zadrzewione, a także tereny upraw, łąk i pastwisk, które zapewniają odpowiednią jakość powietrza, pochłaniając zanieczyszczenia, emitując tlen – tereny leśne i zadrzewione łagodzą skutki wysokich temperatur terenów sąsiadujących, zapewniają ich zaciszę;
- system dolin rzecznych, tworzących ekosystem przyrodniczo-ekologiczny w obszarze gminy, zapewnia napływ chłodniejszego, czystego powietrza;
- w terenach planowanych stref zabudowy mieszkaniowej i usługowej, w tym zabudowy związanej z rekreacją i wypoczynkiem, wprowadzać powierzchnie biologicznie czynne o znacznym udziale w stosunku do powierzchni działki budowlanej;
- dążyć do zmniejszenia odpływu wód deszczowych na terenach zurbanizowanych, poprzez ich retencjonowanie;
- zachować tereny podmokłe, zabagnione, niewielkie zbiorniki wód powierzchniowych;
- ograniczyć zanieczyszczenie powietrza, poprzez emisję niską, której źródłem są indywidualne źródła ciepła – wykorzystywać niskoemisyjne źródła energii, w tym odnawialne źródła energii cieplnej.

Analizując zmiany jakie obserwujemy odnośnie warunków klimatycznych w odniesieniu do uwarunkowań środowiskowych, przyrodniczych oraz zagospodarowania gminy Dzikowiec, należy podkreślić znaczącą rolę naturalnych uwarunkowań mających duże znaczenie dla zapewnienia i ochrony warunków klimatycznych, do których zaliczyć należy:

- duże kompleksy leśne uzupełnione terenami zadrzewień i zakrzaczeń powstałych w wyniku naturalnej sukcesji, zajmujące około 50% powierzchni gminy, których wpływ na warunki klimatu jest dominujący;
- tereny rolne – tereny upraw, łąki i pastwiska, uzupełniające korzystny wpływ terenów leśnych;
- funkcjonowanie systemu przyrodniczo-ekologicznego, jako terenów otwartych o znacznej bioróżnorodności, pozwalającego nie tylko na wymianę gatunków roślin i zwierząt, ale także zapewniającego wymianę powietrza;
- występowanie znacznych powierzchni zajętych przez wody powierzchniowe – rzeki, potoki, stawy rybne, sztuczny zbiornik w Wilczej Woli, niewielkie zbiorniki wodne w dolinach Łęgu i Przyrwy;
- brak usług i przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, niekorzystnie wpływających na takie elementy środowiska jak: powietrze, wody, grunty;
- wykorzystywanie do ogrzewania gazu ziemnego;
- stosunkowo wysoki udział skanalizowania zabudowy, redukujący niekorzystny wpływ na środowisko wód podziemnych.

Planując rozwój i zagospodarowanie poszczególnych miejscowości należy dążyć do zachowania tych form zagospodarowania i uwarunkowań środowiska, które decydują o warunkach i jakości życia ich mieszkańców.

Zdjęcie 7. Zespół dworsko-parkowy w Dzikowcu

Źródło: Wykonanie własne

Zdjęcie 8. Pozostałości po bramie wjazdowej prowadzącej do Zespołu Dworskiego

Źródło: Wykonanie własne

4.7. Charakterystyka gleb w obszarze gminy

Decydujący wpływ na zróżnicowanie gleb pod względem typu, rodzaju i gatunku mają czynniki: budowa geologiczna, rzeźba terenu, warunki klimatu lokalnego, stosunki wodne, roślinność oraz gospodarcza działalność człowieka.

Dla przedstawienia charakterystyki gleb w obszarze gminy Dzikowiec wykorzystano opracowanie A. Partyki (spis wykorzystanych materiałów), według którego w obszarze gminy wyróżnić można dwa regiony glebowo-rolnicze. Północna część gminy należy do regionu Wilczej Woli i Raniżowa, w którego strukturze przeważają użytki leśne. Występują tu głównie gleby brunatne kwaśne i wylugowane, częściowo gleby bielcowe oraz czarne ziemie wytworzone z utworów piaszczystych, niekiedy z pyłów i glin. Są to przeważnie gleby lekkie do uprawy mechanicznej. Większość z wymienionych gleb odznacza się odczynem kwaśnym lub bardzo kwaśnym oraz słabym, rzadko średnim stopniem kultury. Są to gleby ubogie w przyswajalne dla roślin składniki pokarmowe, najczęściej okresowo lub trwale zbyt suche, w wielu przypadkach nadmiernie uwilgotnione. Część gleb omawianego regionu nie ma większego znaczenia dla gospodarki rolnej i w przypadku przeznaczenia ich na cele nierolnicze, strata dla rolnictwa byłaby niewielka.

W tym rejonie występują następujące typy gleb:

- gleby brunatne kwaśne;
- gleby brunatne wylugowane;
- gleby pseudobielcowe;
- czarne ziemie;
- gleby murszowo-torfowe;
- mady w dolinie Łęgu i jego większych dopływów.

Gleby brunatne kwaśne wykazują się odczynem kwaśnym w całym profilu. Miąższość poziomu próchniczego waha się od 18 do 25 cm. Większość z tych gleb wykształciła się z utworów ubogich w węglan wapnia: piasków, pyłów, lokalnie glin. Są one ubogie w niezbędne dla roślin składniki pokarmowe. Stosunki wodne w ich obrębie są zróżnicowane.

Gleby brunatne wylugowane pod względem budowy morfologicznej profilu glebowego są podobne do gleb brunatnych właściwych, ale różnią się od nich właściwościami chemicznymi i fizykochemicznymi. Odczyn górnych poziomów jest kwaśny lub słabo kwaśny, a niekiedy obojętny. Miąższość warstwy próchniczej waha się od 18 do 25 cm. Wytworzyły się głównie z utworów piaszczystych lub pylastych i gliniastych, starych teras akumulacyjnych. Większość tych gleb odznacza się właściwym uwilgotnieniem.

Gleby pseudobelicowe wykształciły się z piasków gliniastych, pyłów i glin pochodzenia rzeczno-gliniastego. W glebach tych bezpośrednio pod poziomem próchnicznym występuje poziom przemycia. Miąższość poziomu próchnicznego jest często równa warstwie ornej. Są to gleby kwaśne i bardzo kwaśne, ubogie w składniki pokarmowe. Odczyn w górnej części profilu jest często mniej kwaśny niż w dolnej, co jest wynikiem uprawy i nawożenia.

Czarne ziemie wytworzyły się w warunkach dużego uwilgotnienia przy udziale roślinności łąkowej. Występują w postaci płatów związanych z lokalnymi obniżeniami terenu. Gleby te charakteryzują się dobrze wykształconym poziomem próchnicznym o znacznej miąższości i dużej zawartości substancji organicznych. Niektóre z nich powstały na skutek przekształcenia gleb bagiennych, w wyniku obniżenia poziomu wód gruntowych, przy ich stopniowym osuszaniu.

Lokalnie, pod użytkami zielonymi występują gleby organiczne – **torfowo-murszowe**. Gleby te powstały w miejscach nadmiernie uwilgotnionych, co sprzyja procesom torfowiskowym. Głębokość tych gleb jest zróżnicowana i waha się od 0,4 do 2,0 m. Na skutek zmian powierzchniowych jakie zaszły pod wpływem działalności człowieka, zahamowany został proces torfowiskowy, rozpoczął się proces murszowy, przekształcający gleby w torfowo-murszowe. Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, gleby te wymagają uzyskania zgody na zmianę ich przeznaczenia na cele nierolnicze. Występują w dolinach cieków wodnych.

W granicach gminy w obrębie doliny Łęgu i dolinach jego większych dopływów z osadów aluwialnych współczesnych teras akumulacyjnych powstały **mady**, początkowego stadium rozwoju. Są to gleby najczęściej płytkie lub bardzo płytkie i zajęte są najczęściej przez trwałe użytki zielone.

W dolinie Łęgu przeprowadzono drenaż w terenach rolnych.

Pozostała część gminy znajduje się w rejonie Kolbuszowsko-Sokołowskim, obejmującym najwyższe partie Płaskowyżu Kolbuszowskiego. W rejonie tym występują gleby typu **gleb brunatnych wyługowanych i kwaśnych**, a także **gleby typu bielicy właściwych**. W obrębie podregionu Kolbuszowsko-Weryńskiego, wg A. Partyki występują gleby zaliczane do gleb klasy III. Są to gleby brunatne i pseudobelicowe, niekiedy czarne ziemie wytworzone z utworów pylastych lub glin zwałowych i piasków gliniastych. Gleby te zajmują mniejsze powierzchnie w stosunku do gleb zaliczanych do IV, V i VI klasy użytków orných. Występują głównie w południowym obszarze gminy. Ich zasięg został przedstawiony na Mapie uwarunkowań i ograniczeń. Są to gleby najkorzystniejsze dla upraw rolnych. W przypadku zmiany ich przeznaczenia na cele nierolnicze, zgodnie z obowiązującą ustawą, wymagają

uzyskania zgody Ministra Rolnictwa. W tej części gminy Dzikowiec nie ma większych ograniczeń w doborze upraw roślin. Warunki do intensyfikacji produkcji roślinnej należy ocenić jako korzystne.

Tabela 2. Rodzaje użytków rolnych i gruntów leśnych na terenie gminy Dzikowiec (2020 rok)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Grunty orne	3165,3759
Sady ogółem	2,5485
Łąki trwałe	904,3805
Pastwiska trwałe	917,6036
Pozostałe użytki rolne	2149,9833
Nieużytki	37,8357
Lasy i grunty leśne	4980,3925
RAZEM	12158,12

Źródło: Program Ochrony Środowiska na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Korzystnym dla upraw rolnych jest fakt położenia gminy w mezoregionach o łagodnej rzeźbie terenu, co powoduje że tereny rolne nie są narażone na erozję gleb. Morfologia terenów położonych w granicach gminy nie stanowi utrudnienia czy przeszkody w uprawach i rolniczym zagospodarowaniu terenu. Jako mało korzystne należy uznać, szczególnie w północnych obszarach gminy położonych w Równinie Tarnobrzeskiej, występowanie gleb o niskich klasach bonitacyjnych, wymagających znacznych nakładów finansowych. Gleby te, o niskiej zasobności w składniki pokarmowe dla roślin, wymagają intensywnego nawożenia organicznego i mineralnego. Efekty są stosunkowo mało opłacalne wobec ponoszonych nakładów.

Tabela 3. Rodzaje gospodarstw na terenie gminy Dzikowiec (2020 rok)

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych	Powierzchnia [ha]
Gospodarstwa ogółem	2503	8463,4147
Do 1 ha włącznie	725	1600,2582
1 – 5 ha	1421	3764,8085
5 – 10 ha	310	2334,3088
10 ha i więcej	47	764,0392

Źródło: Program Ochrony Środowiska na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Gospodarstwa do 5 ha stanowią 85,74% ogólnej liczby gospodarstw, zajmując jednocześnie 63,39% całościowej powierzchni gruntów, natomiast gospodarstwa o powierzchni ponad 10 ha stanowią 1,88% ogólnej liczby i zajmują 9,03% gruntów ogółem.

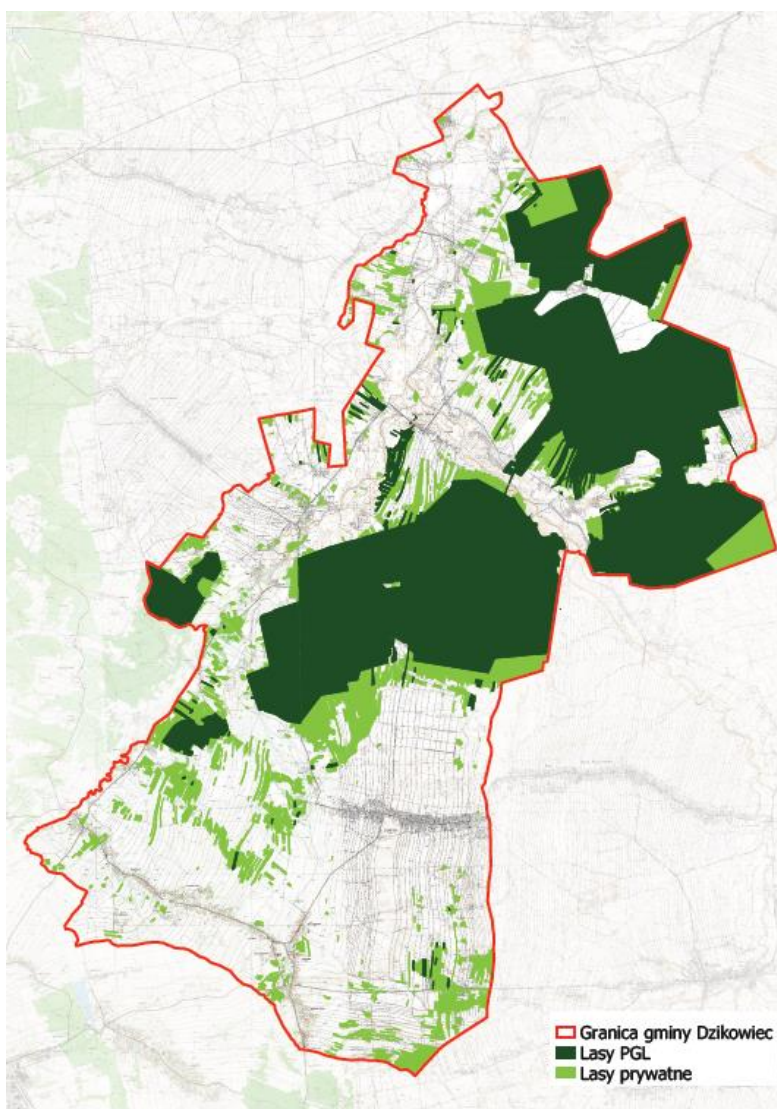
4.8. Struktura przyrodnicza gminy Dzikowiec

- **Flora**

Według podziału geobotanicznego Polski W. Szafera, obszar gminy Dzikowiec położony jest w krainie Kotliny Sandomierskiej, w okręgu Puszcza Sandomierska.

W granicach gminy szatę roślinną tworzą: nieleśne zbiorowiska antropogeniczne, roślinność segetalna towarzysząca uprawom zbożowym i okopowym, półnaturalne łąki i pastwiska oraz lasy. Z terenami zabudowanymi i przydrożnymi związana jest roślinność ruderalna. Zespoły łąkowe związane są głównie z dolinami rzek. Bardzo rozpowszechnione są zespoły muraw piaszkowych tworzące rozległe płaty na suchych ekstensywnych pastwiskach, ugorach, poboczach dróg gruntowych, głównie na ubogich glebach piaszczystych lub glinasto-piaszczystych.

W obszarze gminy Dzikowiec lasy zajmują ogółem 4982,67 ha (dane za rok 2022). W ogólnej powierzchni lasów, lasy PGL znajdujące się w zarządzie Nadleśnictwa Kolbuszowa, zajmują powierzchnię 3725,86 ha, co stanowi ponad 42,0% gminy. Są to lasy zakwalifikowane jako lasy ochronne – trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłowej. Źródłem tej działalności są zakłady zlokalizowane w Mielcu, Tarnobrzegu, a także w Stalowej Woli. W obszarze lasów PGL dominują: BMW – bór mieszany wilgotny, BMśw – bór mieszany świeży, Lśw – las świeży. Lokalnie występuje OLJ – ols jesionowy, OL – ols, LMW – las mieszany wilgotny. Dominującym gatunkiem w drzewostanach jest sosna zwyczajna. Ponadto występują: brzoza, pojedynczo dąb. Wydmy fragmentarycznie porasta bór suchy. W runie występują mszaki i chrobotek. Stwierdzono występowanie głównie pospolitych gatunków roślin, m. in.: pszeniec zwyczajny, wrzos pospolity, borówka czarna, borówka brzusznica, nawłóć, trzcinnik leśny, szczodrzeniec rozesłany, przetacznik, kosmatka owłosiona, turzyca, kokoryczka wonna, konwalia majowa. Pokrycie warstwy mszystej jest zróżnicowane. W miejscach najbardziej wyniesionych mszaki pokrywają niewielki procent powierzchni. Na wylesieniach i mniej eksponowanych na dopływ promieniowania słonecznego skłonach wydm zazwyczaj warstwa mszysta osiąga znacznie większy procent powierzchni. Wśród mchów częstym gatunkiem jest rókietnik i gajnik, a wśród roślin konwalia majowa. Ww. gatunki objęte są ochroną częściową.

Rysunek 5. Własności lasów w gminie Dzikowiec

W części północnej gminy, gdzie dominują gleby słabe, mało korzystne dla upraw rolnych, występują znaczne powierzchnie gdzie zaniechano upraw rolnych. Na tych terenach widoczny jest proces naturalnej sukcesji drzewostanów budujących sąsiadujące tereny lasów.

Rozległe tereny leśne w obszarze gminy są elementem zwiększającym bioróżnorodność. W ich granicach zlokalizowane są użytki ekologiczne. Tereny lasów stanowią nie tylko element systemu przyrodniczego, ale są głównymi obszarami je zasilającymi.

- **Fauna**

Według podziału Polski na krainy zoograficzne gmina Dzikowiec znajduje się w obrębie Krainy Nizina Sandomierska. Charakterystyczną cechą fauny tego regionu jest dominacja

gatunków nizinnych środkowoeuropejskich. W obszarze gminy stwierdzono występowanie pospolitych gatunków ssaków takich jak: sarna, lis, dzik, zając.

W czasie wizji lokalnych nie stwierdzono wśród ptaków zaliczonych do gatunków podlegających ochronie strefowej oraz gatunków znajdujących się na liście Natura 2000. Wśród ptaków zaobserwowano: sikory bogatki, rudzika, zięby, sikory modre, drozda, bociana białego. W rejonie zalewu – kormorany. Należy zwrócić uwagę, że jest to obszar Natura 2000 PLB „Puszcza Sandomierska”. Obszar utworzony dla ochrony zagrożonych gatunków ptaków.

Tereny zabudowane charakteryzują się mało sprzyjającymi warunkami występowania ssaków lądowych z uwagi na ogrodzenia posesji, które uniemożliwiają większym zwierzętom przemieszczanie się. Wyjątek stanowią synantropijne i zasiedlające tereny ogrodów gatunki małych ssaków – jeż, kret.

Tereny otwarte użytkowane rolniczo są miejscem występowania głównie gryzoni nie objętych ochroną oraz sarny i lisa, rzadziej zająca.

4.9. Obszary chronione

Prawne formy ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazowego i kulturowego

Na terenie gminy występują obszary i obiekty objęte ochroną, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody:

- obszar Natura 2000 PLB180005 „Puszcza Sandomierska”;
- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- użytki ekologiczne;
- pomniki przyrody.

Obszar Natura 2000 PLB180005 „Puszcza Sandomierska”

Obszar Natura 2000 jest to obszar specjalnej ochrony ptaków PLB180005 „Puszcza Sandomierska” – obejmuje środkową część Kotliny Sandomierskiej, niegdyś zwartego kompleksu leśnego, obecnie mocno pofragmentowanego przez zabudowę, tereny rolnicze i sieć drogową. Nadal jest to jeden z większych obszarów leśnych w kraju, o dużym zróżnicowaniu siedliskowym i różnorodności ekosystemów. Przeważają bory sosnowe i bory mieszane, obniżenia zajmują olsy. Poza lasami występują pola uprawne, bagna, różnej wielkości zbiorniki wodne, starorzecza i kompleksy stawów rybnych. Puszcza Sandomierska jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoji kraski i podgorzałki. Liczna jest populacja derkacza, gąsiorka, jarzębatki i ortolana. Przedmiotem ochrony są także bocian czarny, bocian biały, żuraw, błotniak stawowy, lelek, rybitwa rzeczna.

W obszarze Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” występują:

- ptaki związane z terenami rolniczymi – kraska, dudek, gąsiorek;

- ptaki środowisk łąkowych – derkacz, kropiatka;
- ptaki wrzosowisk i muraw – zielonka, cietrzew, lelek, świergotek polny;
- ptaki środowisk wodnych – podgorzałka, mewa czarnogłowa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna;
- ptaki siedlisk leśnych – dzięcioł średni, dzięcioł czarny, lelek, bielik, orlik krzykliwy, muchołówka białoszyja.

Obszar gminy Dzikowiec, poza bardzo niewielkim jej fragmentem w rejonie południowo-zachodnim, znajduje się w granicach **Natura 2000 PLB18005 „Puszcza Sandomierska”**.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 20 listopada 2023 roku ustanowiono Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” – PLB180005. Plan zadań ochronnych obejmuje obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”, z wyłączeniem pokrywających się z nim gruntów PGL Lasy Państwowe, dla których ustanowiono Plan Urządzeń Lasu dla Nadleśnictwa Głogów, Mielec i Kolbuszowa.

Plan zadań ochronnych w obszarze gminy Dzikowiec wyznacza tereny siedlisk chronionych gatunków ptaków. W granicach gminy wyznaczone siedliska tworzą obszary, gdzie występują siedliska chronionych gatunków ptaków. Są to tereny południowo-wschodniego rejonu gminy, w których siedliska stwarzają warunki bytowania dla: bociana białego, gąsiorka i derkacza. Dominuje tu bocian biały. Drugim rejonem jest dolina dolnego odcinka Przyrwy i dolina Łęgu od ujścia Przyrwy do północnych granic gminy. Stosunkowo szeroka dolina Łęgu z występującymi starorzeczami, lokalnymi podmokłościami i różnorodną roślinnością tworzy siedliska dla takich gatunków jak: kraska, gąsiorek, bocian biały, zimorodek. Dominującym gatunkiem jest również bocian biały.

W rejonie największego zespołu stawów rybnych znajdujących się na obszarze gminy Dzikowiec, w rejonie północno-wschodnim odpowiednie warunki siedliskowe znalazły takie gatunki jak: bielik, bąk, błotniak stawowy.

W Planie zadań ochronnych dla poszczególnych gatunków stanowiących przedmiot ochrony przedstawiono zagrożenia istniejące i potencjalne oraz cel działań ochronnych:

- **Bocian biały** – dla najpopularniejszego gatunku w tym obszarze gminy zagrożeniem jest: zalesianie terenów otwartych (utrata żerowisk), zmiana sposobu rolniczego zagospodarowania gruntów (ograniczenie ilości pokarmu, redukcja bazy pokarmowej), intensyfikacja rolnictwa, linie elektroenergetyczne – napowietrzne (rozbijanie się ptaków), zabudowa rozproszona (ograniczenie żerowisk);
- **Zimorodek** – zagrożeniem jest regulowanie koryt rzecznych, powodujące utratę miejsc lęgowych w wyniku likwidacji skarp i wycinki nadbrzeżnych drzew;

- **Kraska** – zmiana sposobu uprawy w terenach żerowiskowych powoduje utratę bazy pokarmowej, czego skutkiem jest opuszczenie terenu lęgowego;
- **Gąsiorek** – zagrożeniem dla tego gatunku jest: usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej, co powoduje utratę siedlisk lęgowych i zmniejszenie populacji, intensyfikacja rolnictwa prowadzi do ograniczenia ilości pokarmu oraz redukcji miejsc lęgowych, zalesianie terenów otwartych powoduje utratę siedlisk lęgowych;
- **Derkacz** – zagrożeniem jest niewłaściwy sposób koszenia oraz koszenie przed 15 lipca – straty w lęgach, zaniechanie koszenia siedlisk – powoduje zarastanie siedlisk, odwadnianie i osuszanie łąk – pogorszenie jakości siedlisk, prowadzi do zaprzestania gniazdowania, rozwój zabudowy rozproszonej, farmy fotowoltaiczne o dużych powierzchniach – powodują zajmowanie/przekształcanie siedlisk.

Zachodnie i północne tereny gminy Dzikowiec włączone zostały w granice Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który zatwierdzony został rozporządzeniem Nr 80/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r., zmienionego uchwałą Nr LII/997/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 października 2010 r., ze zmianą w 2013 r. oraz uchwałą zmieniającą Nr XLII/736/17 z dnia 25 września 2017 r.

Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenie obszaru obowiązują zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień, miejsc rozrodu i tarlisk, złożonej ikry z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów z dnia 3 października 2008 r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;

- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakaz, o którym mowa w pkt. 4 nie dotyczy tych części obszaru, dla których dopuszczono w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego możliwość lokalizowania obiektów budowlanych.

Zakazy, o których mowa w pkt. 5 i 6 nie dotyczą:

- realizacji zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których wykazano brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na przyrodę obszaru chronionego krajobrazu.

Utworzenie tego obszaru miało na celu ochronę wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo terenów, zwartych kompleksów leśnych, stanowiących pozostałości po Puszczy Sandomierskiej. Obszary chronionego krajobrazu obejmują wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów.

Użytki ekologiczne na terenie gminy Dzikowiec

W granicach gminy, rozporządzeniem Nr 58/96 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. – w sprawie uznania niektórych obszarów województwa rzeszowskiego za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Rzesz. z 06.12.1996 Nr 15 poz. 175) wyznaczono tereny uznane za użytki ekologiczne. W trakcie prowadzonych na terenie Nadleśnictwa Kolbuszowa modernizacji ewidencji gruntów wynikła potrzeba doprowadzenia do zgodności danych zawartych w ewidencji gruntów ze stanem faktycznym. Dlatego też Nadleśnictwo Kolbuszowa zwróciło się do Wójta Gminy Dzikowiec o dokonanie aktualizacji/korekty przebiegu granic wyznaczonych rozporządzeniem Nr 58/96 użytków ekologicznych. Równocześnie Nadleśnictwo Kolbuszowa, podkreśliło, że wyznaczone ww. rozporządzeniem użytki

ekologiczne zachowały walory przyrodnicze, stanowiące o atrakcyjności i wyjątkowości przyrodniczej każdego z użytków ekologicznych.

Rada Gminy Dzikowiec, po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie podjęła następujące uchwały:

- uchwała Nr XXI/148/2020 z dnia 30 lipca 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Droudy**”, o powierzchni 16,05 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 09.09.2020 r., poz. 3513). Celem ochrony na obszarze ww. użytku ekologicznego jest zachowanie walorów przyrodniczych, dydaktycznych i krajobrazowych, śródleśnych łąk wraz z sąsiadującym drzewostanem sosnowym. Na terenie użytku wprowadzono zakazy:
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi;
 - zmiany stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej.

Dopuszczono możliwość wykonywania zabiegów ochrony czynnej poprzez pozyskanie drzew zasiedlanych przez kornika ostrozębnego oraz drzew martwych i zamierających.

- uchwała Nr XXI/150/2020 z dnia 30 lipca 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Oparzelisko**”, o powierzchni 0,60 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 09.09.2020 r., poz. 3515). Szczególnym celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów terenu zabagnionego. Na terenie ww. użytku obowiązują zakazy:
 - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - uszkodzenia lub zanieczyszczania gleby;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi.
- uchwała Nr XXI/149/2020 z dnia 30 lipca 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Majdańskie**”, o powierzchni 0,42 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 09.09.2020 r., poz. 3514). Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów terenu zabagnionego. Na terenie ww. użytku obowiązują zakazy:
 - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - uszkodzenia lub zanieczyszczania gleby;

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi.
- uchwała Nr XXI/147/2020 z dnia 30 lipca 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Bagno Gutowiec**”, o powierzchni 0,62 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 09.09.2020 r., poz. 3512). Celem ochrony ww. użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów terenu zabagnionego. Na terenie ww. użytku obowiązują zakazy:
 - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - uszkodzenia lub zanieczyszczania gleby;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi.
- uchwała Nr XXIII/162/2020 z dnia 29 października 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Bawolina**”, o powierzchni 4,82 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 23.12.2020 r., poz. 5287). Celem ochrony ww. użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów zbiorników wodnych oraz terenów podmokłych. Na terenie ww. użytku wprowadzono zakazy:
 - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi.
- uchwała Nr XXIII/161/2020 z dnia 29 października 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Obeżysko**”, o powierzchni 0,8012 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 14.12.2020 r., poz. 4918). Celem ochrony ww. użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów zwłaszcza terenu zabagnionego. Na terenie ww. użytku obowiązują zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi.
- uchwała Nr XI/59/2015 z dnia 29 lipca 2015 r. – w sprawie zmiany i uszczegółowienia przedmiotów ochrony oraz ustanowienia wskazań ochrony czynnej dla użytku ekologicznego (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 16.10.2015 r., poz. 2938). Powyższa uchwała dokonała zmian w uchwale Nr XLIII/306/2010 Rady Gminy Dzikowiec – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Oborzysko**”. Powierzchnia użytku aktualnie wynosi 15,37 ha. Obejmuje pas wydmy porośnięty drzewostanem sosnowym ze stanowiskiem wawrzynka główkowego. W celu ochrony wprowadza się zabiegi ochrony czynnej polegające na przerzedzeniu drzewostanu sosnowego do zwarcia luźnego oraz usuwaniu podszytów i podrostów dla zapewnienia optymalnych warunków świetlnych dla wzrostu i rozwoju wawrzynka główkowego.
- uchwała Nr XXI/151/2020 z dnia 30 lipca 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Paciara**”, o powierzchni 0,9200 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 09.09.2020 r., poz. 3516). Celem ochrony ww. użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów zwłaszcza terenów zabagnionych. Na terenie ww. użytku wprowadzono zakazy:
 - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi.
- uchwała Nr XXI/152/2020 z dnia 30 lipca 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Księżyzna**”, o powierzchni 0,8220 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 09.09.2020 r., poz. 3517). Szczególnym celem ochrony ww. użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska. Na terenie ww. użytku wprowadzono zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi;
 - wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu.
- uchwała Nr XXI/153/2020 z dnia 30 lipca 2020 r. – w sprawie użytku ekologicznego pnz. „**Podgrądzie**”, o powierzchni 2,6908 ha (Dz. U. Woj. Podkarpackiego z 09.09.2020 r., poz. 3518). Celem ochrony ww. użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska. Na terenie ww. użytku wprowadzono zakazy:
 - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie służą one ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - zmiany sposobu użytkowania ziemi;
 - wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu.

Nadzór nad wymienionymi użytkami ekologicznymi sprawować będzie Nadleśnictwo Kolbuszowa. Zaznaczyć należy, że wszystkie wymienione użytki ekologiczne zlokalizowane są w granicach lasów PGL, zarządzane przez Nadleśnictwo Kolbuszowa. W większości zlokalizowane są w dolinach cieków wodnych w obszarze lasów. Ww. użytki ekologiczne zostały naniesione na Mapie oceny warunków ekofizjograficznych oraz Mapie uwarunkowań i ograniczeń.

Pomniki przyrody

W granicach gminy ustanowiono 9 pomników przyrody – w tym 8 to drzewa objęte ochroną, uznane za pomniki przyrody i jeden gład polodowcowy.

Tabela 4. Wykaz pomników przyrody

Lp.	Gatunek drzewa	Lokalizacja pomnika przyrody	Podstawa prawna
1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	dz. o nr ewid. 6025/2 i 6025/4 Wilcza Wola (na styku działek)	Uchwała Nr XLVI/333/2010 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 27 sierpnia 2010 r. w sprawie uzgodnienia prac pielęgnacyjno-konserwacyjnych drzew objętych ochroną prawną
2	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	dz. o nr ewid. 6025/2 Wilcza Wola	
3	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)		
4	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	dz. o nr ewid. 1067/2 obręb Lipnica	Uchwała Nr XXII/169/08 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 30 września 2008 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
5	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	dz. o nr ewid. 1245/1; Dzikowiec	Uchwała Nr XXXV/269/2013 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
6	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)		
7	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)		
8	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)		
9	Głaz polodowcowy		

Zdjęcie 9. Drzewa w parku dworskim w Dzikowcu

Źródło: Wykonanie własne

Korytarze ekologiczne (obszary migracji dużych ssaków)

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Opracowanie powstawało w dwóch etapach:

- etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków;
- etap II - w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla

populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce powstał w 2005 r. w Zakładzie Badania Ssaków PAN w Białowieży, a w roku 2011 opracowano mapę tych korytarzy. Zgodnie z projektem przez obszar gminy Dzikowiec, przez jej centralną i północno-wschodnią część przebiegają dwa korytarze „Roztocze – Pogórze Przemyskie” (GKPd-2B) i „Roztocze – Bieszczady” (GKPd-2C), łączące się. Teren ten należy wykluczyć z zagospodarowania w sposób, który mógłby stwarzać bariery dla migrujących zwierząt.

Kulturowe obiekty chronione

Na terenie gminy Dzikowiec znajdują się zespoły zabytkowe:

- zespół dworsko-parkowy w Dzikowcu, składający się z dworu w stylu klasycystycznym i parku w stylu angielskim;
- spichlerz dóbr królewskich ekonomii sandomierskiej;
- zespół kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Dzikowcu z dzwonnica i kapliczkami w ogrodzeniu oraz zabytkową plebanią;
- zespół kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła z dzwonnica w Spiach;
- pozostałości zespołu dworsko-parkowego w Wilczej Woli.

Ww. zespoły wpisane są do rejestru zabytków.

Na obszarze gminy zinwentaryzowano 130 stanowisk archeologicznych, z których 9 zostało wpisane do rejestru zabytków.

Do gminnej ewidencji zabytków wpisanych zostało 38 obiektów (domy, zagrody, układy planistyczne), natomiast do rejestru zabytków wpisano 20 różnych obiektów, w tym ww. zabytkowe zespoły.

Zdjęcie 10 i 11. Zespół dworsko-parkowy w Dzikowcu

Źródło: Wykonanie własne

Zdjęcie 12. Zespół dworsko-parkowy w Wilczej Woli

Źródło: Wykonanie własne

Zdjęcie 13 i 14. Zespół kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Dzikowcu z dzwonnica i kapliczkami w ogrodzeniu

Źródło: Wykonanie własne

4.10. Stan i zagrożenia środowiska

- **Stan powietrza atmosferycznego**

Dla scharakteryzowania stanu powietrza na terenie gminy Dzikowiec wykorzystano dane zawarte w opracowaniu sporządzonym przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska – *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim – raport wojewódzki za rok 2025*. Rzeszów, kwiecień 2026 r.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje corocznej oceny jakości powietrza w strefach. Obowiązek ten wynika z przepisów prawa Unii Europejskiej, przeniesionego do prawa krajowego.

Krajowymi aktami prawnymi, określającymi obowiązki, zasady i kryteria oceny jakości powietrza są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r., poz. 647, z późn. zmianami);
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. – w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021, poz. 845);
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. – w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2024, poz. 870).

Oceny jakości powietrza dokonuje się w odniesieniu do strefy. Podział Polski na strefy określony jest w załączniku do ustawy Prawo ochrony środowiska. Strefy stanowią:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.;
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tys.;
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wymienionych aglomeracji i miast.

W województwie podkarpackim wydzielono dwie strefy:

- strefę miasto Rzeszów;
- strefę podkarpacką.

Gmina Dzikowiec została zaliczona do strefy podkarpackiej.

Kod strefy	Nazwa strefy	Typ strefy	Powierzchnia strefy [km ²]	Liczba mieszkańców [os]	Klasyfikacja dotyczy ochrony zdrowia ludzi	Klasyfikacja dotyczy ochrony roślin
PL1802	strefa podkarpacka	reszta województwa	17 716,4	1 864 680	tak	tak

Na obszarze gminy Dzikowiec nie została zlokalizowana stacja pomiarowa. Najbliżej zlokalizowanymi stacjami pomiarowymi są stacje: jedna w Dębicy, jedna w Tarnobrzegu oraz dwie stacje funkcjonujące na obszarze Mielca.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie jest emisja antropogeniczna, w tym w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, emisja pochodząca z sektora komunalno-bytowego.

Za wielkość emisji tlenków azotu odpowiada transport. Transport drogowy jest źródłem nie tylko emitowanych tlenków azotu, ale także zanieczyszczeń powstających w wyniku ścierania się opon., hamulców, itd. Najwyższe emisje, których źródłem jest transport notowane są wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu pojazdów, są to: autostrada A4, droga ekspresowa S19 oraz drogi wojewódzkie.

W granicach gminy Dzikowiec, przez tereny położone w części południowej przebiega droga wojewódzka nr 875. W obszarze gminy nie występują obiekty przemysłowe. Natomiast lokalnymi źródłami emisji zanieczyszczeń niewątpliwie jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Jest ona źródłem tzw.: „emisji niskiej”, której źródłem są indywidualne źródła ciepła, głównie paliwa stałe, stosowane do ogrzewania.

Roczna ocena wyników dla wszystkich zanieczyszczeń w ocenie rocznej dokonanej pod kątem klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń za rok 2025, dokonanej w celu ochrony zdrowia ludzi

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb (PM10)	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	B(a)P	PM2,5
PL1802	strefa podkarpacka	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	C	A1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2;

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń za rok 2023, dokonanej w celu ochrony roślin

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
PL1802	strefa podkarpacka	A	A	A

Ocena jakości powietrza za rok 2025 – dla strefy podkarpackiej:

- Zanieczyszczenia gazowe objęte badaniami w roku 2025 tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen i ozon (kryterium ochrony zdrowia) oraz dwutlenek siarki, tlenek azotu i ozon (kryterium ochrony roślin) osiągnęły na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i roślin. Pozwoliło to na zakwalifikowanie obu stref z terenu województwa podkarpackiego, pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami dla obu kryteriów do klasy A.
- W strefie podkarpackiej nie został dotrzymany poziom **celu długoterminowego** ozonu, tak w kryterium ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin. Strefa otrzymała klasę D2. Gmina Dzikowiec należy do terenów gdzie przekroczony został poziom celu długoterminowego. Wzrost stężeń ozonu rejestrowany w sezonie letnim spowodowany był obecnością w atmosferze jego prekursorów, w dużej mierze warunkami meteorologicznymi.
- Wyniki badań powietrza atmosferycznego prowadzone w 2025 roku, wykazały dotrzymanie średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, w kryterium ochrony zdrowia. Strefa podkarpacka otrzymała klasę A1.
- Nie zostały także przekroczone wartości poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10 – w kryterium ochrony zdrowia ludzi.

- Dla metali w pyłe zawieszonym PM10 (arsen, kadm, nikiel, ołów) poziomy docelowe i dopuszczalne zostały dotrzymane.
- Gmina Dzikowiec należy do terenów gdzie nie notowano przekroczeń ww. zanieczyszczenia docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Dzikowiec (na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2025, wykonanego przez IOŚ-PIB:

Gmina	Kod terytorium	PM10 średnia roczna [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			PM10 36max [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			PM2,5 średnia roczna [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			B(a)P średnia roczna [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		
		min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia
Dzikowiec	1806062	13,3	20,6	15,1	26,3	36,2	29,1	8,4	15,4	10,1	0,79	1,9	1,07

Źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB

Dopuszczalny poziom stężeń PM10 (dobowy) – $50 \mu\text{m}^3$;

36max wartość dobowego stężeń PM10 – $50 \mu\text{m}^3$;

Dopuszczalny poziom średnioroczny PM10 – $40 \mu\text{m}^3$;

Dopuszczalna wartość poziomu średniorocznego PM2,5 – $20 \mu\text{m}^3$;

Dopuszczalna wartość poziomu średniorocznego B(a)P – $1 \text{ng}/\text{m}^3$.

• Obiekt biogazowni

W południowo-wschodnim rejonie gminy Dzikowiec, po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 875, zrealizowana została biogazownia. Obiekt ten zaliczany jest do grupy odnawialnych źródeł energii. W procesie beztlenowej fermentacji biomasy pochodzenia roślinnego produkowana jest energia elektryczna i ciepło. Biogazownia zrealizowana na terenie gminy Dzikowiec, zajmuje powierzchnię około 2,57 ha. Wykorzystywana jest w tym przypadku technologia austriackiej firmy Nahtec. Zastosowanie tej technologii podyktowane było:

- niezawodnością;
- niskoemisyjną produkcją;
- redukcją emisji szkodliwego dla środowiska metanu;
- produkcją odnawialnego biopaliwa stałego;
- wytwarzaniem energii elektrycznej oraz ciepła w procesie fermentacji biogazu;
- produkcja energii z surowców odnawialnych oparta jedynie na przemianach biochemicznych, bez stosowania substancji chemicznych, mogących stanowić zagrożenie dla środowiska.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, przedsięwzięcie jakim jest biogazownia nie jest zaliczane do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, nie występuje również w wykazie obiektów wymienionych w art. 135 ww. ustawy, dla których mogą być tworzone obszary ograniczonego użytkowania. Podczas eksploatacji obiektu zachowane są standardy jakości środowiska.

Zdjęcie 15. Obiekty biogazowni

Źródło: Wykonanie własne

Obiekt biogazowni funkcjonującej w gminie Dzikowiec:

- zlokalizowany jest na gruntach o przeważającej klasie V, w sąsiedztwie terenów rolnych;
- znajduje się w odległości około 800 m od istniejącej zabudowy mieszkaniowej;
- woda pobierana jest z istniejącego wodociągu (na cele socjalne, porządkowe i technologiczne);
- ścieki bytowe odprowadzane są do bezodpływowego zbiornika i wywożone do gminnej oczyszczalni ścieków;
- ścieki technologiczne odprowadzane są do zbiornika na poferment, a następnie wywożone do gminnej oczyszczalni ścieków;
- wartości stężeń dotrzymane są dla wszystkich substancji w powietrzu, nie przekraczają dopuszczalnych norm substancji w powietrzu pochodzących z procesu spalania biogazu i paliw silnikowych;

- hałas emitowany z terenu biogazowni nie przekracza wartości dopuszczalnych norm hałasu określonych dla zabudowy mieszkaniowej, objętej ochroną akustyczną.

Biogazownia usytuowana jest w obszarze chronionym Natura 2000 PLB180005 „Puszcza Sandomierska”. Jest to specjalny obszar ochrony ptaków. Obiekt usytuowany jest poza siedliskami i stałymi miejscami bytowania ptaków objętych ochroną i nie stanowi dla nich zagrożenia.

Z badań prowadzonych przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, a także zgodnie z zarządzeniem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie – w sprawie Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005, wynika że w kierunku północnym i zachodnim od terenu lokalizacji biogazowni znajdują się miejsca lęgowe i żerowania: derkacza, gąsiorka oraz bociana białego. Dla wymienionych gatunków zagrożeniem jest: wczesny termin pokosu, osuszanie podmokłych łąk, wycinanie śródpolnych drzew i krzewów, osuszanie terenów podmokłych, stosowanie środków ochrony roślin.

Część północna i środkowa obszaru gminy Dzikowiec znajduje się w granicach Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Biogazownia nie wpływa negatywnie na SWOCHK, zlokalizowana jest poza jego granicami.

Obiekt ten powoduje powstawanie substancji zapachowych – odorantów. Ich rodzaj i intensywność zależą od składu przetwarzanych odpadów i substancji. Uciążliwości dotyczące emisji odorów ograniczane są poprzez nakrywanie składowiska na biomasę szczelną folią. Mocne ubicie biomasy może również ograniczyć uciążliwości zapachowe. Emisje zapachowe z biogazowni są typowe jak dla przeciętnego gospodarstwa. Uciążliwości te nie stwarzają niekomfortowych warunków dla mieszkańców zabudowy z powodu odległości dzielącej ją od inwestycji.

- **Klimat akustyczny**

Na klimat akustyczny w obszarze gminy Dzikowiec wpływ mają źródła hałasu pochodzące z:

- ruchu kołowego po drogach;
- ruchu kolejowego;
- działalności produkcyjnej i usługowej.

Ruch kolejowy w obszarze gminy można uznać za marginalny. Niewielki odcinek linii kolejowej przebiega przez północny skraj gminy Dzikowiec, przez tereny rolne, poza terenami zabudowanymi. Nie ma on wpływu na warunki klimatu akustycznego w obszarze gminy.

Wpływ na klimat akustyczny w granicach gminy Dzikowiec ma natężenie ruchu pojazdów na drodze wojewódzkiej nr 875, przechodzącej przez południowe jej tereny. Przecina ona obszar gminy z zachodu na wschód. W jej sąsiedztwie zabudowa mieszkaniowa jest bardzo ograniczona. Trudno ocenić poziom hałasu w otoczeniu drogi wojewódzkiej, z uwagi na brak danych dotyczących tego zagadnienia. Pozostałe drogi w obszarze to głównie drogi gminne i drogi wewnętrzne, zapewniające połączenia pomiędzy poszczególnymi miejscowościami oraz z układem zewnętrznym. Nie należą do dróg o dużym natężeniu hałasu. Należy wnosić, że nie są to drogi stwarzające zagrożenie akustyczne dla zabudowy. Większy ruch pojazdów obserwuje się w okresie letnim na drodze z Raniżowa do Wilczej Woli, co związane jest z wykorzystaniem zbiornika wodnego w sezonie letnim.

Największym obiektem związanym z odnawialnymi źródłami energii jest zlokalizowana biogazownia, na terenie położonym po północnej stronie drogi wojewódzkiej. Obiekt ten usytuowany jest w odległości około 800 m od zabudowy mieszkaniowej. Przeprowadzone analizy wpływu na środowisko w zakresie hałasu wykazały, że jego wielkość nie spowoduje przekroczeń wartości dopuszczalnych norm określonych dla terenów zabudowy mieszkaniowej. W użytkowaniu biogazowni źródłem hałasu jest blok generatora. W celu ograniczenia jego uciążliwości akustycznych, zainstalowany jest w dźwiękochłonnym kontenerze. Kontener ten oraz zainstalowany tłumik ograniczają w znacznym stopniu emisję hałasu w czasie pracy generatora. Emisja hałasu nie przekracza granic terenu inwestycji.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 7 czerwca 2014 roku, dla terenów o różnym przeznaczeniu określono dopuszczalne poziomy hałas:

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{aeq} D przedział czasu odniesienia a równy 16 godzinom	L _{aeq} N przedział czasu odniesienia a równy 8 godzinom	L _{aeq} D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L _{aeq} N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;	55	50	50	40

	b) tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; c) tereny domów opieki społecznej; d) tereny szpitali w miastach;				
2	a) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego; b) tereny zabudowy zagrodowej; c) tereny rekreacyjno-wypoczynkowe; d) tereny mieszkaniowo-usługowe;	60	50	55	45

Objaśnienia:

- 1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei liniowych.*
- 2) W przypadku niewykorzystania terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.*
- 3) Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.*

Źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112)

• **Gospodarka odpadami**

Gospodarowanie odpadami jest zadaniem własnym gminy, która jest zobowiązana do zorganizowania odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców gminy. System segregacji w gminie oparty jest na zbiórce odpadów „u źródła”. Zbiórka odpadów na terenie gminy Dzikowiec w zabudowie jednorodzinnej odbywa się w systemie pojemnikowo-workowym.

Na terenie gminy Dzikowiec nie znajduje się instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych. W roku 2023 nie zrealizowano żadnych inwestycji związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Odbiorem i zagospodarowaniem odpadami komunalnymi zajmuje się firma DEZAKO Sp. z o.o. w Dębicy.

Na terenie gminy Dzikowiec funkcjonują dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowane w miejscowości Wilcza Wola oraz w Nowym Dzikowcu.

Z terenu gminy Dzikowiec w 2023 roku odebrano 1021,51 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, które zostały przekazane do zagospodarowania poza teren gminy.

W granicach gminy Dzikowiec nie występują grunty wymagające rehabilitacji lub remediacji.

- **Gospodarka ściekowa**

Gmina posiada kanalizację sanitarną, którą objęto około 92% obszaru gminy. Na jej obszarze funkcjonują dwie mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków: w Nowym Dzikowcu i w Wilczej Woli. Przepustowość oczyszczalni w Nowym Dzikowcu wynosi $Q_{\text{śr.d}} = 430 \text{ m}^3/\text{d}$, a w Wilczej Woli $Q_{\text{śr.d}} = 250 \text{ m}^3/\text{d}$ (dane z 2020 roku). Oczyszczalnie te obsługują miejscowości: Dzikowiec, Nowy Dzikowiec, Mechowiec, Lipnica, Kopcie i Wilcza Wola. Do ww. oczyszczalni odprowadzane jest w ciągu roku 86,5 dm^3 ścieków.

5. OCENA STANU OCHRONY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH ORAZ WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH

Wykorzystane materiały archiwalne, opracowania, literatura dotyczące obszaru gminy Dzikowiec, a także wizje terenowe potwierdzają znaczące wartości przyrodnicze i walory krajobrazowe objęte granicami administracyjnymi obszaru gminy. Niemal cały obszar włączono w granice obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”. Zachodnie i północne tereny gminy włączono w granice Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W granicach obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” występują obszary siedliskowe i żerowiskowe cennych dla tego obszaru gatunków ptaków objętych szczególną ochroną, a mianowicie: kraski, gąsiorka, zimorodka, bociana białego, derkacza. Dla ochrony obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”, zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie ustanowiono Plan zadań ochronnych. Wyznacza on na obszarze gminy Dzikowiec tereny występujących siedlisk i obszarów żerowiskowych chronionych gatunków ptaków.

Są to tereny, w których dominują siedliska o korzystnych warunkach dla żerowania oraz bytowania gatunków takich jak: bocian biały, gąsiorek i derkacz. Tereny południowo-wschodnie to tereny gdzie dominuje bocian biały gniazdujący w terenach zabudowy, a żerujący na otaczających terenach rolnych (pola uprawne i łąki).

Kolejnym rejonem stwarzającym bardzo korzystne warunki siedliskowe dla takich gatunków jak: kraska, gąsiorek, zimorodek oraz bocian biały są: dolina Przyrwy oraz dolina Łęgu od ujścia Przyrwy do północnej granicy gminy. Dolina Łęgu tworzy stosunkowo szeroką

dolinę z szeregiem różnej wielkości starorzeczy, lokalnie podmokłą co wpływa na znaczne zróżnicowanie i bogactwo roślinności.

W części północno-wschodniej gminy, w rozległym zespole lasów PGL, gdzie zlokalizowane są stawy rybne, odpowiednie warunki siedliskowe znalazły takie gatunki jak: bielik, bąk, błotniak stawowy. Obszar ten należy do PGL i dla tych terenów ustanawiany jest Plan Urządzenia Lasu. Tereny PGL pozostają pod zarządem jednego z Nadleśnictw – Głogów Małopolski, Mielec, Kolbuszowa.

Ustalenia analizowanego projektu planu ogólnego nie powinny wpływać negatywnie na gatunki oraz siedliska przyrodnicze występujące na obszarze opracowania. Uściślają one warunki w zakresie ochrony przyrody, na jakich odbywać ma się zagospodarowanie terenu aby zachowane zostały siedliska przyrodnicze ptaków.

Projekt planu uwzględnia również inne cele ustawy o ochronie przyrody poprzez wyznaczenie strefy otwartej i jej bioróżnorodności.

Ochroną w formie użytków ekologicznych objęto tereny cechujące się znaczącymi wartościami występujących zespołów roślinności obszarów wodno-błotnych, torfowiskowych, łąk śródleśnych. Użytki ekologiczne w obszarze gminy występują głównie w kompleksach leśnych.

- **Użytki ekologiczne**

Na obszarze gminy znajduje się 10 użytków ekologicznych o znacznie zróżnicowanych powierzchniach. Wszystkie użytki ekologiczne zlokalizowane są w dolinach cieków na terenach leśnych PGL. W uchwałach Rady Gminy Dzikowiec w uzgodnieniu z RDOŚ w Rzeszowie, dotyczących poszczególnych użytków wprowadzono nie tylko cel ochrony, ale także zakazy mające na celu zachowanie ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Nadzór nad użytkami sprawuje Nadleśnictwo Kolbuszowa.

Tabela 1. Użytki ekologiczne na obszarze gminy Dzikowiec

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Powierzchnia [ha]
1	Drandy	16,05
2	Oparzelisko	0,60
3	Majdańskie	0,42
4	Bagno Gułowiec	0,62
5	Bawolina	4,82
6	Obeżysko	0,8012
7	Oborzysko	15,37

8	Paciara	0,92
9	Księżyzna	0,8220
10	Podgrądzie	2,6908

- Obszar chronionego krajobrazu**

Zachodnie i północne tereny gminy Dzikowiec włączono w granice Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W rozporządzeniu Wojewody Podkarpackiego dotyczącym jego utworzenia określono obowiązujące zakazy.

Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje swymi granicami fragment Płaskowyżu Kolbuszowskiego o powierzchni ponad 24000 ha. Jest to obszar o krajobrazie rolniczo-leśnym. Znaczną powierzchnię zajmują: bory mieszane, lokalnie grądy i buczyna karpacka. W terenach podmokłych występują olsy, a nad potokami – łągi i szuwały oczerełowo-trzcinowe. Spotyka się gatunki roślin chronionych, np. barwinek pospolity, wawrzynek wilczelyko, podkolan biały, widłak jałowcowy, itp.

Obszar chronionego krajobrazu to najmniej restrykcyjna forma ochrony przyrody. Obejmują one swymi granicami zazwyczaj rozległe tereny o zróżnicowanym krajobrazie i różnych ekosystemach, często pełnią funkcję korytarzy ekologicznych łączących obszary o wysokich wartościach krajobrazowych i przyrodniczych. Pełnią znaczącą funkcję w rozwoju turystyki i wypoczynku.

- Pomniki przyrody**

Obiektami objętymi ochroną są pomniki przyrody. Na obszarze gminy ustanowiono 9 pomników przyrody, z czego 8 to drzewa różnego gatunku. Dziewiąty pomnik to głaz polodowcowy.

Tabela 2. Wykaz pomników

Lp.	Gatunek drzewa	Lokalizacja pomnika przyrody	Podstawa prawna
1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	dz. o nr ewid. 6025/2 i 6025/4 Wilcza Wola (na styku działek)	Uchwała Nr XLVI/333/2010 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 27 sierpnia 2010 r. w sprawie uzgodnienia prac pielęgnacyjno-konserwacyjnych drzew objętych ochroną prawną
2	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	dz. o nr ewid. 6025/2 Wilcza Wola	
3	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)		

4	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	dz. o nr ewid. 1067/2 obręb Lipnica	Uchwała Nr XXII/169/08 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 30 września 2008 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
5	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	dz. o nr ewid. 1245/1; Dzikowiec	Uchwała Nr XXXV/269/2013 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
6	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)		
7	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)		
8	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)		
9	Głaz polodowcowy		

• Korytarze ekologiczne

Projekt korytarzy ekologicznych istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej powstał w Zakładzie Badań Ssaków PAN w Białowieży.

Przez centralny i północno-wschodni obszar gminy Dzikowiec przechodzą 2 korytarze ekologiczne: „Roztocze – Pogórze Przemyskie” (GKPd – 2B) oraz „Roztocze – Bieszczady” (GKPd – 2C). Korytarze te łączą się.

Tereny korytarzy powinny zapewnić migrację zwierząt oraz umożliwić spójność siedlisk leśnych i wodno-błotnych. Dlatego też w ich zagospodarowaniu należy wyeliminować bariery utrudniające lub uniemożliwiające procesy migracji.

Analizując użytkowanie i zagospodarowanie obszaru gminy Dzikowiec, należy podkreślić zgodność z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Tereny północne i wschodnie zajmują znaczne powierzchnie leśne, tworzące zwarty, rozległy kompleks leśny. Występujące tu gleby należą do gleb V i VI klasy, lokalnie IV klasy użytków rolnych. Ich opłacalność dla rolnictwa jest niewielka. W terenach północnych gminy obserwuje się lokalne zaniechanie upraw, zarówno jako terenów upraw, a także częściowo zaniechanie koszenia łąk, na które wkracza naturalna sukcesja.

Natomiast południowe tereny gminy, cechują się występowaniem gleb korzystnych dla rolnictwa. Warunki morfologiczne pozwalają na mechanizację gospodarki rolnej.

Tereny północne i środkowe gminy Dzikowiec charakteryzują się znaczącymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, których atrakcyjność wzbogacił rozległy zbiornik wodny, który stanowi element rekreacji, a także pełni funkcję retencyjną.

Pozytywnym elementem w zagospodarowaniu gminy jest stosunkowo zwarty system zabudowy poszczególnych miejscowości. Stopień rozproszenia zabudowy jest stosunkowo niewielki.

Za niekorzystne zjawisko należy uznać zabudowę w dolinach niektórych cieków.

Plan ogólny zakłada rozwój przestrzenny z uwzględnieniem wartości przyrodniczych i ich ochroną. Należy mieć na uwadze, że plan ogólny wskazuje szerokie możliwości zagospodarowania, wskazane w profilu podstawowym oraz dodatkowym, określone dla każdej strefy planistycznej.

6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY I ZAGROŻENIA DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Plan ogólny określa kierunki i zasady polityki przestrzennej gminy. Opracowując projekt dokumentu zgodnie z obowiązującymi przepisami istnieje obowiązek uwzględniania terenów, które stanowią zagrożenia lub stwarzają znaczące problemy w ich przeznaczeniu dla lokalizacji zabudowy lub innego zagospodarowania służącego społeczności gminy.

Zagrożenia, które stwarzają ograniczenia lub problemy w użytkowaniu terenów to: zagrożenie osuwiskowe, zagrożenie powodziowe, hałas, zanieczyszczenie powietrza, zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, promieniowanie elektromagnetyczne oraz zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000.

- **Zagrożenie osuwiskowe**

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, istnieje obowiązek uwzględnienia w dokumentach planistycznych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują.

Na obszarze gminy Dzikowiec, zgodnie z danymi Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej PIG-PIB, nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

- **Zagrożenie powodziowe**

Zgodnie z opracowanymi mapami zagrożenia i ryzyka powodziowego przez PGW Wody Polskie (aktualizacja map zagrożenia powodziowego w 2022 roku) na obszarze gminy Dzikowiec nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Realizacja zbiornika wodnego na rzece Łęg, którego jedną z funkcji jest łagodzenie przepływów powodziowych, wyeliminowała zagrożenie zalewania lub podtapiania terenów zabudowy.

- **Hałas**

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki życia i zdrowie człowieka, a także warunki bytowania zwierząt.

Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska. W wyniku rozwoju komunikacji, postępującej urbanizacji, rozwoju usług i produkcji, poziom hałasu systematycznie wzrasta.

Dopuszczalne poziomy hałasu dla terenów o różnym przeznaczeniu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku – w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Na klimat akustyczny na terenie gminy Dzikowiec wpływ ma przede wszystkim natężenie ruchu na drodze wojewódzkiej nr 875. Dla obniżenia poziomu hałasu przeprowadzono prace remontowe, stosując rozwiązania mające wpływ na częściowe obniżenie poziomu hałasu. Pozostałe drogi w granicach gminy nie są źródłem uciążliwości akustycznych.

Zlokalizowany po północnej stronie drogi nr 875, obiekt biogazowni nie przekracza wartości norm hałasu określonych dla zabudowy mieszkaniowej, która zlokalizowana jest w odległości 800,0 m od obiektu. Poza tym obiektem nie występują inne źródła, które mogą przyczynić się do przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu. Na obszarze zbiornika „Wilcza Wola” obowiązuje zakaz używania łodzi z napędem motorowym.

Wobec wzrastającego ruchu pojazdów w ciągu drogi wojewódzkiej, należy mieć na uwadze fakt wpływu poziomu akustycznego na tereny zabudowy mieszkaniowej. Budynki mieszkalne należy sytuować w odległości ograniczającej poziom hałasu. Wskazane jest lokalizowanie zabudowy nie wymagającej ochrony akustycznej.

- **Zanieczyszczenie powietrza**

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza w gminie Dzikowiec jest emisja antropogeniczna, tzw. „emisja niska”, której źródłem jest zabudowa mieszkaniowa, która dla ogrzewania stosuje indywidualne źródła ciepła.

Źródłem ciepła stosowanym przez mieszkańców jest głównie węgiel. Jak wynika z deklaracji mieszkańców dotyczących źródeł ciepła, pomimo dobrego zakresu infrastruktury gazowej na obszarze gminy, gaz jest wykorzystywany jedynie w nieznacznym stopniu jako źródło ciepła.

Ważnym zagadnieniem jest podjęcie działań dotyczących doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechnianie informacji o odnawialnych źródła energii i ich efektywnym korzystaniu dla potrzeb ogrzewania budynków.

Funkcjonujący obiekt biogazowni nie jest źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wartości emitowanych stężeń substancji nie przekraczają dopuszczalnych norm.

Natomiast kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest ruch samochodowy na drodze wojewódzkiej. Emitowane są nie tylko spaliny ale także zanieczyszczenia pyłowe.

- **Zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych**

Gmina ma na celu zapewnienie odpowiednich warunków życia mieszkańców przez zapewnienie odpowiednich standardów w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenie ścieków. Mieszkańcy wszystkich miejscowości w granicach gminy korzystają z wody poprzez sieć wodociągową.

Gmina Dzikowiec nie posiada własnego ujęcia, korzysta z ujęcia zlokalizowanego w miejscowości Cmolas, sąsiadującej z terenami gminy Dzikowiec. Ujęcie w Cmolasie zlokalizowane jest w granicach GZWP nr 426 „Kopalna Dolina Kolbuszowej”. Woda z ww. ujęcia dostarczana jest do pięciu przepompowni zlokalizowanych na obszarze gminy Dzikowiec.

Warunki hydrogeologiczne gminy nie są korzystne dla budowy własnych, nowych ujęć wody, dlatego też utrzymanie istniejącego systemu wodociągowego ma bardzo istotne znaczenie dla zapewnienia odpowiednich warunków zaopatrzenia mieszkańców w wodę. Modernizacja i dbałość o system sieci wodociągowej stwarza możliwości dalszej rozbudowy sieci w poszczególnych miejscowościach i zaopatrzenie w wodę nowej zabudowy.

Na obszarze gminy ścieki odprowadzane są poprzez system kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków, które zlokalizowane są w miejscowościach Nowy Dzikowiec i Wilcza Wola. Stopień skanalizowania w gminie jest stosunkowo wysoki, obejmuje około 92% jej obszaru. W miejscowościach gdzie występuje rozproszona zabudowa, która nie została jeszcze objęta siecią kanalizacji sanitarnej, dopuszczono stosowanie szczelnych bezodpływowych zbiorników oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

Dla zapewnienia ochrony środowiska wodnego przed potencjalnym zanieczyszczeniem, wskazana jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w terenach nie objętych jeszcze systemem kanalizacji, a także zapewnienie odpowiedniej jej przepustowości dla przyłączenia nowych terenów inwestycyjnych. Wyposażenie poszczególnych miejscowości w sieć kanalizacji sanitarnej jest rozwiązaniem zapewniającym ochronę wód podziemnych i wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem.

Zróźnicowane uwarunkowania geologiczne gminy mają wpływ na zagrożenie wód podziemnych. W przypadku gminy Dzikowiec, zagrożeniem związanym z brakiem kanalizacji należy uznać za marginalne, natomiast źródłem zagrożenia może być nawożenie pól ornych, łąk, pastwisk oraz rolnicze wykorzystanie ścieków. Występujące w części obszaru gminy, utwory o bardzo korzystnym współczynniku przepuszczalności, stwarzają dogodne warunki dla infiltracji potencjalnych zanieczyszczeń wód podziemnych. Wzmóżonej ochrony wymagają tereny zlokalizowane częściowo wzdłuż zachodniej granicy gminy. Ten fragment obszaru znajduje się w granicach GZWP nr 426. Zlokalizowane w jego granicach ujęcia wód podziemnych zaopatrują w wodę zarówno mieszkańców gminy Cmolas, jak i Dzikowiec.

Znaczna powierzchnia terenów leśnych w gminie Dzikowiec, zajmujących ponad 42%, stanowi ochronę dla wód podziemnych i cieków przepływających przez tereny zalesione.

- **Promieniowanie elektromagnetyczne**

Na obszarze gminy źródłem promieniowania elektromagnetycznego są: linie przesyłowe elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia, a także stacje bazowe telefonii komórkowej. Wzdłuż linii elektroenergetycznych 220kV i 110kV obowiązuje zachowanie pasa technologicznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, tj. po 25,0 m w obydwie strony od osi linii 220kV oraz po 10,0 m w obydwie strony od osi linii 110kV. W obowiązujących pasach technologicznych ograniczona jest możliwość prowadzenia inwestycji.

- **Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000**

Zagrożenie dla terenów objętych ochroną z uwagi na ich wysokie wartości przyrodnicze i krajobrazowe wiąże się z postępującym zagospodarowaniem, to jest przeznaczeniem pod zabudowę wraz z rozwojem niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Na obszarze Natura 2000 PLB180005 „Puszcza Sandomierska”, który obejmuje niemal cały obszar gminy Dzikowiec, zgodnie z Planem zadań ochronnych dotyczących terenów siedlisk i żerowisk występujących tu chronionych gatunków ptaków występują zagrożenia, presje i działania o charakterze negatywnym.

Dla ich ograniczenia nie należy:

- zalesiać terenów otwartych (utrata żerowisk dla bociana białego);
- wprowadzać zmiany sposobu rolniczego zagospodarowania gruntów;
- zaprzestania działalności rolniczej na obszarach żerowisk;
- intensyfikować upraw rolnych;
- wypalać traw;

- osuszać łąk;
- zmieniać terenów łąk na grunty uprawne;
- lokalizować farm fotowoltaicznych o dużych powierzchniach oraz farm wiatrowych;
- prowadzić rozwoju zabudowy na obszarach lęgówisk i żerowisk chronionych gatunków ptaków;
- usuwać żywopłotów i zagajników.

W granicach gminy występują rozległe tereny leśne, użytki ekologiczne, stanowiące tereny cenne przyrodniczo. Tereny leśne podlegają ochronie zgodnie z przepisami ustawy o lasach, jak i ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W projekcie planu ogólnego, jego ustalenia umożliwiają realizację rozwoju gminy z poszanowaniem ograniczeń, przy równoczesnym uwzględnieniu zasad zrównoważonego rozwoju w obszarze gminy.

Obszar gminy Dzikowiec w części objęty jest granicami Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Utworzenie tej formy ochrony ma na celu zachowanie krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach. W zagospodarowaniu terenów, w jego granicach należy przestrzegać obowiązujące zakazy określone w rozporządzeniu ustanawiającym ww. obszar chronionego krajobrazu.

Dla pomników przyrody zlokalizowanych na obszarze gminy obowiązują zakazy zgodne z ustawą o ochronie przyrody (art. 45, ust. 1).

7. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

Opracowanie, a następnie realizacja Planu ogólnego gminy Dzikowiec jest wynikiem zmiany, która zaszła w ustawodawstwie naszego kraju. Nastąpiło zastąpienie dotychczas obowiązującego Studium UiKZP gminy, planem ogólnym. Analiza polityki przestrzennej gminy Dzikowiec określona w dotychczasowych dokumentach planistycznych, przede wszystkim w Studium, pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie polegał przede wszystkim na uzupełnieniu istniejących terenów zabudowy, a także wyznaczeniu terenów nowej zabudowy. Rozwojowi zabudowy towarzyszył będzie rozwój infrastruktury technicznej.

Plan ogólny wskazuje kierunki i zasady polityki przestrzennej gminy. Brak jego realizacji może prowadzić do dalszego utrzymania rozproszenia zabudowy oraz pojawienia się presji inwestycyjnej na terenach wrażliwych środowiskowo. Bez odniesienia się do ustaleń planu ogólnego i ich przestrzegania, mogą wystąpić rozwiązania sprzeczne z potrzebami

społecznymi oraz rozwiązaniami nieuwzględniające uwarunkowań środowiskowych. Brak realizowania ustaleń POG może mieć wpływ na ograniczenie polityki przestrzennej gminy na nowe wyzwania rozwojowe i klimatyczne.

Należy mieć na uwadze, że plan ogólny stanowi prawo miejscowe i jest podstawą do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jego normatywną część stanowią ustalenia stref planistycznych w obszarze gminy oraz ustalenia w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

Brak planu ogólnego uniemożliwi prowadzenie prac planistycznych na obszarze gminy. Niemożliwe będzie uchwalenie nowych planów miejscowych, a w przypadku decyzji WZ – nie będzie możliwe ich wydawanie bez określenia obszarów uzupełnienia zabudowy.

Na terenach, gdzie aktualnie obowiązują ustalenia obowiązujących planów miejscowych, będzie następował rozwój zagospodarowania, zgodnie z określonym przeznaczeniem.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, realizowana jest w naszym kraju poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych – ustaw i rozporządzeń.

Projekt planu ogólnego, który jest przedmiotem analizy niniejszej prognozy jest aktem prawa miejscowego, jest także podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy, harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, ograniczenie rozproszenia zabudowy.

Ze względu na przynależność do Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz uczestniczenia w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska.

Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym są ściśle powiązane z celami unijnymi, mają swoje odzwierciedlenie w prawie polskim.

Dokumentami rangi międzynarodowej są:

- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 roku;

- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro z 1992 roku;
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych z 1971 roku, ze zmianami w Paryżu (1982 rok) i Regina (1987 roku);
- Ramowa Konwencja ONZ w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro z 1992 roku;
- dokumenty wspólnotowe/dyrektywy Unii Europejskiej:
 - Dyrektywa w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (43/92 EEC z dnia 21 maja 1992 roku);
 - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku);
 - Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 roku;
 - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odpadów 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 roku.

Dokumentami krajowymi odnoszącymi się do ochrony środowiska są:

- Polityka ekologiczna państwa do 2030 roku – dokument ten jako cel główny przyjmuje rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli, natomiast celami szczegółowymi polityki ekologicznej kraju są: poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, adaptacja i łagodzenie zmian klimatu oraz dbałość o jakość życia dla wszystkich mieszkańców;
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami do 2028 roku – dokument ten określa działania niezbędne do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju;
- Krajowy Program Ochrony Powietrza – perspektywa do 2030 oraz 2040 roku – głównym celem tego programu jest poprawa jakości powietrza, szczególnie tam, gdzie stwierdzono przekroczenie standardów norm, dotyczy to zwłaszcza osiągnięcia dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu, związków azotu i ozonu.

Projekt planu ogólnego powiązany jest z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 roku. Zapisy PZP Woj. Podkarpackiego uwzględniono w sporządzonym projekcie planu ogólnego.

Na szczeblu krajowym za istotne cele ochrony środowiska uznano:

- ochronę obszarów i obiektów o cennych wartościach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku – o ochronie przyrody;

- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne;
- ochronę gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku – o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ochronę udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska i ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze.

Projekt planu ogólnego poprzez odpowiednie rozwiązania planistyczne umożliwia prawidłowy rozwój przestrzenny i gospodarczy gminy z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, który należy rozumieć jako zrównoważony udział czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

Zgodnie z art. 51, ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w prognozie przeanalizowano wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na zdrowie ludzi, a także na poszczególne elementy środowiska, tj. rośliny i zwierzęta, bioróżnorodność, obszary chronione (obszar Natura 2000 i obszar chronionego krajobrazu), wody, powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, krajobraz i środowisko kulturowe, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

• Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną należy rozumieć jako zachowanie naturalnie występujących gatunków i zbiorowisk roślin i zwierząt. Wskazanie stref planistycznych, gdzie dopuszczono zabudowę, spowoduje zmniejszenie się powierzchni biologicznie czynnej. Zmiany te będą ograniczone, związane będą z posadowieniem obiektów budowlanych lub też ciągów komunikacyjnych. Istotne znaczenie ma fakt, że wskazane do zainwestowania tereny wyznaczono w oparciu o istniejącą zabudowę lub obowiązujące dokumenty planistyczne, przesądzające powstanie nowej zabudowy. Tereny te funkcjonujące dotychczas jako tereny otwarte zostaną w części zabudowa, a w części przeznaczone pod zieleni urządzoną o innym niż dotychczas składzie gatunkowym.

Istotny jest fakt, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim jako uzupełnienie istniejącej zabudowy oraz wyznaczone w oparciu o obowiązujące dokumenty planistyczne, gdzie planuje się powstanie nowej zabudowy. Ponadto uwzględniono wnioski złożone zgodnie z procedurą planistyczną. Projekt planu nie zagraża cennym siedliskom przyrodniczym oraz chronionym gatunkom zwierząt, natomiast zapewnia ich ochronę, wyznaczając strefy otwarte (SO).

Projekt planu ogólnego chroni ekosystemy o znacznej wartości ekologicznej, takich jak doliny rzeczne z systemem starorzeczy, łąki, tereny leśne wraz z użytkami ekologicznymi, cechujących się znaczącymi wartościami przyrodniczymi, pełniącymi kluczową rolę w ochronie gatunków flory i fauny i ich siedlisk. W części terenów, planowane zagospodarowanie spowoduje zmiany poprzez częściową likwidację powierzchni biologicznie czynnej. Zmiana ta dotyczyć będzie terenów o przeciętnych warunkach przyrodniczo-ekologicznych.

W terenach tych nastąpi zmiana składu gatunkowego roślin. Tereny do tej pory nie zainwestowane, zostaną w część przeznaczonych pod zieleń urządzonej. Zmieni się również skład gatunkowy zwierząt. Zachowanie terenów biologicznie czynnych jest elementem obowiązkowym planu ogólnego i stanowi jeden ze wskaźników gminnych standardów urbanistycznych, zgodnie z art. 13a, ust. 4, należy ustalić, który ustalono dla poszczególnych stref.

Zagospodarowanie części terenów, które do tej pory były niezainwestowane, stanowiły tereny otwarte, z zielenią naturalną, nie spowoduje znaczące oddziaływania na środowisko.

Wyznaczone strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy wraz z przylegającymi do nich terenami niezainwestowanymi. Celem projektu planu jest dążenie do koncentracji zabudowy, a nie jej rozpraszania.

Tereny stref otwartych (SO) zachowują siedliska chronionych gatunków ptaków, tj. tereny lęgowe lub żerowiskowe, wyznaczone w Planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”.

Plan ogólny, poprzez zaproponowane rozwiązania nie spowoduje utraty cennych siedlisk przyrodniczych, zarówno zwierząt, jak i roślin, nie wprowadza bowiem zabudowy na tereny cenne przyrodniczo, tj. doliny rzeczne, lasy, tereny zadrzewione, które pozostały w strefach SO – strefach otwartych.

Na znacznej powierzchni zachowana została funkcja rolnicza. Tereny rolne, tereny leśne, doliny cieków stanowić będą przeciwwagę dla terenów zabudowanych.

Duże znaczenie dla zachowania ekosystemów w obszarze gminy Dzikowiec mają tereny Natura 2000, zajmujące niemal cały obszar gminy. Znaczny obszar gminy położony jest w granicach Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W projekcie planu ogólnego uwzględniono zakazy i ograniczenia określone w rozporządzeniu dotyczącym

ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu dla zachowania walorów przyrodniczych obszaru gminy.

- **Wpływ na zdrowie ludzi**

Plan ogólny gminy Dzikowiec ma istotne znaczenie dla mieszkańców, wpływając na jakość życia, warunki mieszkaniowe, dostępność usług oraz środowisko.

Plan porządkuje rozwój przestrzenny gminy, zapewniając rozwój terenów zurbanizowanych z równoczesną ochroną terenów cennych przyrodniczo oraz terenów decydujących o stanie środowiska, co przekłada się na jakość życia lokalnej społeczności.

Lokalizowanie nowej zabudowy w terenach uzupełnienia zabudowy, sprawi powstanie zwartych zespołów, których skomunikowanie i wyposażenie w systemy: wodociągowy i kanalizacyjny będzie łatwiejsze i mniej kosztowne.

Ustalenia projektu planu systematyzują obszar gminy, wyznaczają tereny zurbanizowane, tereny produkcji rolnej oraz tereny chronione z uwagi na walory i wartości przyrodnicze. Dzięki jasnym zasadom zagospodarowania obszaru gminy wyeliminowana zostanie lokalizacja niepożądanych obiektów w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Zostaną w określonym stopniu wyeliminowane konflikty społeczne, co będzie miało wpływ na jakość życia mieszkańców.

- **Wpływ na stan powietrza**

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń dotyczących źródeł ciepła z jakich korzystać będzie zabudowa. W wyznaczonych strefach planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno tereny istniejącej zabudowy, jak i tereny, na których powstanie nowa zabudowa.

Planowanie nowej zabudowy, która ogrzewana będzie z indywidualnych źródeł ciepła, wpłynie na zwiększenie emisji pyłów i gazów do powietrza. Wpływ na ilość wprowadzanych do powietrza zanieczyszczeń ma rodzaj stosowanego paliwa. Obszar gminy posiada sieć gazową. Z uwagi na wysokie ceny do tego surowca nie stanowi on głównego źródła ogrzewania. Większość mieszkańców wykorzystuje paliwa stałe (węgiel, drewno).

Na terenie województwa podkarpackiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa. Zgodnie z ww. uchwałą należy ograniczyć najgorszej jakości paliwa. Efektem zastosowania powyżej uchwały jest wymiana kotłów na bardziej ekologiczne, a w nowej zabudowie nakaz stosowania kotłów spełniających normy, o których mówi uchwała antysmogowa. Zachowanie wymagań uchwały wyeliminuje zagrożenie wzrostu emisji niskiej.

Należy mieć na uwadze fakt, że wielkość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza będzie efektem zastosowanych rozwiązań technologicznych. Coraz więcej

wprowadzanych jest rozwiązań pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Nie prognozuje się znaczącego zwiększenia zanieczyszczeń powietrza w obszarze gminy. Funkcjonujący obiekt biogazowni, jak wynika z prowadzonych badań, nie powoduje przekroczeń emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Korzystny wpływ na jakość powietrza mają znaczne powierzchnie leśne, a także tereny łąk, zakrzaczeń i zadrzewień oraz znaczne powierzchnie upraw rolnych. Tereny te stanowią strefy otwarte (SO), których w obszarze gminy wyznaczono 33 oraz strefy produkcji rolnej (10SR), a także strefa zieleni i rekreacji (7SN).

Tereny zieleni w powyższych strefach są elementem korzystnie wpływającym na stan powietrza. Nie wyznaczono nowych stref komunikacyjnych. Wyznaczona jedna strefa komunikacyjna dotyczy przebiegu istniejącej drogi wojewódzkiej nr 875. Emisja zanieczyszczeń, których źródłem są pojazdy samochodowe ograniczona jest do terenów bezpośrednio z nią sąsiadującego. Korzystny kierunek przeważających wiatrów, eliminuje gromadzenie się zanieczyszczeń, których źródłem jest droga wojewódzka.

- **Wpływ na środowisko wodne (wody powierzchniowe i podziemne)**

Sporządzony projekt planu ogólnego wyznacza tereny zabudowy, tj. tereny, które przeznaczono na ten cel w Studium i obowiązujących planach miejscowych, a także tereny uzupełnienia zabudowy.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń dotyczących zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę, jak również odprowadzania ścieków sanitarnych, wód opadowych i roztopowych.

Natomiast zaplanowanie odpowiedniej struktury przestrzennej poprzez wyznaczenie stref planistycznych o różnym przeznaczeniu w sposób pośredni wspiera działania mające na celu zapewnienie zachowania dobrego stanu środowiska wodnego.

W terenach przeznaczonych pod zabudowę wystąpią zwiększone, w stosunku do stanu obecnego, powierzchnie zabudowane i utwardzone.

Strefom planistycznym o różnym przeznaczeniu, towarzyszą strefy otwarte (SO), o stosunkowo dużej powierzchni oraz strefy zieleni i rekreacji, a także strefy produkcji rolnej.

Włączenie do ww. stref planistycznych terenów o zróżnicowanych warunkach geologicznych ma wpływ na warunki infiltracji wód opadowych. Szczególnie korzystnymi warunkami infiltracji cechują się północne tereny gminy, w podłożu, których dominują utwory piaszczyste. W strefach planistycznych wskazanych dla zabudowy, infiltrację wód opadowych i roztopowych zapewniają powierzchnie biologicznie czynne, których udział określono w poszczególnych strefach, a także tereny zieleni naturalnej i urządzonej oraz lasy dopuszczone w profilach dodatkowych stref planistycznych.

Zwiększenie powierzchni zabudowy będzie skutkować wzrostem ilości ścieków. Funkcjonujące w obszarze gminy oczyszczalnie ścieków zapewniają ich przyjęcie. Stopień skanalizowania gminy jest wysoki, obejmuje 92% jej powierzchni i jest systematycznie rozbudowywany.

Aktualnie, nieliczna zabudowa zlokalizowana z dala od zwartych zespołów, odprowadza ścieki do szczelnych zbiorników na nieczystości lub stosowane są przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Planując rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej dla wszystkich terenów z zabudową mieszkaniową, gmina zapewnia ochronę środowiska wodno-gruntowego.

Realizacja ustaleń projektu planu nie będzie negatywnie wpływać na stan wód powierzchniowych i podziemnych.

Realizacja ustaleń projektu planu nie będzie miała wpływu na zasoby wodne i stan wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 426, w granicach którego znajdują się zachodnie i północno-zachodnie tereny gminy Dzikowiec, włączone w granice obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”.

W obszarze gminy zlokalizowanym w obszarze GZWP, wykluczyć należy lokalizowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ujęcia zaopatrujące w wodę mieszkańców gminy Dzikowiec i obowiązujące dla nich strefy ochronne, zlokalizowane są poza obszarem gminy, na terenie gminy Cmolas.

Sieć wodociągowa zaopatruje w wodę około 98% mieszkańców gminy Dzikowiec.

Działania dotyczące ochrony środowiska wodnego, jakie podejmuje gmina niewątpliwie będą służyć osiągnięciem celów środowiskowych określonych dla jednolitych części wód powierzchniowych, pod warunkiem współpracy w tym zakresie z gminami sąsiadującymi, gdzie większość cieków bierze swój początek.

Wyznaczenie stref otwartych oraz stref zieleni naturalnej w otoczeniu cieków i zbiorników wodnych zapewnia ich ochronę przed degradacją.

Istotne znaczenie dla skutecznej ochrony wód mają i będą miały plany miejscowe, w których określono lub można określić, szczegółowo warunki środowiskowe i rozwiązania ograniczające wpływ na środowisko wodno-gruntowe.

W ustaleniach planów miejscowych, określone zostaną sposoby odprowadzania ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, zapewniające ochronę środowiska wodno-gruntowego.

Wody opadowe z terenów związanych z komunikacją należy przed odprowadzeniem do sieci – podczyszczać.

W terenach zabudowy należy tereny biologicznie czynne wykorzystać dla rozprowadzania wód opadowych, co wpłynie korzystnie na retencję wód podziemnych lub dla

lokalizowania zbiorników retencyjnych gromadzących wody opadowe z możliwością ich wtórnego wykorzystania do celów gospodarczych.

Funkcjonujący na obszarze gminy obiekt biogazowni, wodę na cele socjalne, technologiczne i porządkowe pobiera z wodociągu gminnego. Ścieki bytowe odprowadzane są do bezodpływowego zbiornika i wywożone do gminnej oczyszczalni ścieków. Natomiast ścieki technologiczne odprowadzane są do zbiornika na poferment, a następnie wywożone do gminnej oczyszczalni.

Podkreślić należy, że pomimo tego, że ustalenia planu ogólnego nie zawierają szczegółowych zasad ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez odpowiednie zaplanowanie struktury przestrzennej, plan ogólny sprzyja ochronie środowiska wodnego.

- **Wpływ na powierzchnie ziemi i gleby**

W obrębie stref planistycznych wskazanych w projekcie planu ogólnego, gdzie dopuszczono tereny inwestycyjne obejmujące zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny uzupełnienia zabudowy, w których planowane jest powstanie nowej zabudowy, wystąpi przekształcenie powierzchniowej warstwy ziemi.

Zmiany wynikające z lokalizacji obiektów budowlanych nie będą znaczące, co wynika z uwarunkowań morfologicznych i niewielkiego zróżnicowania wysokości terenu. Przekształcenia będą wynikiem wykonania wykopów fundamentowych pod nowe budynki, wykopów dla prowadzenia sieci infrastruktury technicznej, dojazdów lub dojść. Zasięg oddziaływania zazwyczaj ograniczy się do działki budowlanej.

Dla terenów inwestycyjnych wskazano przede wszystkim grunty klas IV i V, których powierzchnia przeważa w granicach gminy. Natomiast grunty o glebach klasy III włączono do strefy rolniczej. W obszarze gminy Dzikowiec, gleby te zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię, tj. około 268 ha, co stanowi 3% całkowitej powierzchni gminy.

- **Wpływ na klimat**

Warunki klimatyczne w obszarze gminy zostały w znacznym stopniu ukształtowane przez jej zagospodarowanie. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie wpłynie w znaczącym stopniu na klimat obszaru gminy. Natomiast wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjnych, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, w których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych, skutkować będzie zagęszczeniem zabudowy, co będzie miało wpływ na mikroklimat. Zwiększy się powierzchnia zabudowana i utwardzona, co może powodować podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego. Powyższe

zamiany nie będą bardzo znaczące i będą miały charakter lokalny, dotyczący wyłącznie terenów zwartej zabudowy.

- **Wpływ na krajobraz**

Projekt planu ogólnego gminy Dzikowiec, nie zawiera w ustaleniach zasad ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady te będą określone w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które muszą uwzględniać zapisy planu ogólnego.

Plan ogólny wśród wyznaczonych stref planistycznych wskazuje tereny inwestycyjne, które stanowią zarówno tereny istniejącej zabudowy, jak i tereny wolne od zabudowy, w obszarze których planowana jest nowa zabudowa.

Wyznaczając strefy planistyczne uwzględniono istniejące tereny zabudowane, wnioski mieszkańców, obowiązujące dokumenty planistyczne oraz uwarunkowania przyrodnicze, tj. formy ochrony przyrody, lasy, grunty rolne, krajowe korytarze ekologiczne, ustalenia zawarte w audycie krajobrazowym gminy, nie wyznaczono krajobrazów priorytetowych.

Realizacja projektu planu nie spowoduje znaczących zmian krajobrazowych. Nie wprowadzono bowiem zmian, które prowadziłyby do znacznego przekroczenia wartości wizualnych krajobrazu. Projekt planu zachowuje ciągłość charakteru przestrzeni, co sprzyja zachowaniu charakteru wizualnego i funkcjonalnego terenów. Nie prognozuje się więc istotnych zmian w krajobrazie obszaru gminy. Wyznaczone strefy planistyczne, w których znajduje się istniejąca zabudowa, jak i tereny, na których powstanie nowa zabudowa, mają na celu ograniczenie niekontrolowanego powiększania się terenów zabudowanych, zachowanie walorów krajobrazu zurbanizowanego, poszanowanie terenów i obiektów o znaczących wartościach kulturowych. Przyjęcie parametrów zabudowy i zagospodarowania terenów określonych w gminnym katalogu standardów urbanistycznych, zapewni właściwe proporcje pomiędzy istniejącą zabudową, a możliwą do lokalizacji.

- **Wpływ na poziom hałasu**

Na poziom hałasu w granicach gminy Dzikowiec wpływa droga wojewódzka nr 875. Dopuszczalne poziomy hałasu powinny spełniać wymagania określone dla poszczególnych terenów – w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku – w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014, poz. 112).

Zwiększone wartości hałasu dotyczą przede wszystkim terenu bezpośrednio przylegającego do pasa drogi wojewódzkiej.

W projekcie planu ogólnego gminy wskazano tylko dwie strefy komunikacji (SK) – jedną z nich jest istniejąca droga wojewódzka. Nie planuje się nowych dróg tej klasy.

W granicach gminy nie zostały zlokalizowane zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Nie planuje się lokalizacji tego rodzaju zakładów.

W strefach gospodarczych i usługowych występują niewielkie zakłady, dopuszczono ich rozbudowę lub lokalizację nowych, przy czym zgodnie z obowiązującymi przepisami (Prawo ochrony środowiska) ich działalność nie może powodować uciążliwości poza granicami własności. W przypadku, gdy jest to niemożliwe, prowadzący działalność musi zastosować działania zapewniające obniżenie hałasu do wielkości poziomu dopuszczalnego.

- **Wpływ na zasoby naturalne**

W granicach gminy Dzikowiec, zgodnie z wykazem PIG-PIB udokumentowano złoża piasków i żwirów „Sudoły” – KN3786, dla którego nie wydana została koncesja na eksploatację.

Kolejnym złożem jest złóż „Wilcza Wola” – KN15036, dla części złoża o powierzchni około 3 ha została wydana koncesja na eksploatację przez Marszałka Woj. Podkarpackiego (Nr OŚ-IV-7422.26.2012.PN z dnia 12 lutego 2013 roku, ważna do 31 grudnia 2030 roku). Ta część złoża została wyeksploatowana.

Dla pozostałego złoża (wydmy) o powierzchni 4,22 ha, pnz. „Wilcza Wola – 1” – KN20425, wyznaczono teren i obszar górniczy – decyzją nr 10-9/10/1021 z dnia 21 lutego 2022 roku. Ww. złóż zostało zagospodarowane w oparciu o decyzję nr OS-IV.7427.30.2021 z dnia 19 października 2021 roku – eksploatację rozpoczęto 1 stycznia 2023 roku.

Na terenie gminy rozpoznano i udokumentowano złóż gazu w 1997 roku przez PGNiG, oddział w Sanoku. Nie podjęto starań o koncesję na eksploatację złoża. Wykonano 16 odwiertów, które zostały zlikwidowane. Od każdego odwiertu należy zachować strefę wolną od zabudowy o promieniu $r = 5,0$ m.

- **Wpływ na dobra materialne i zabytki**

Projekt planu nie zawiera ustaleń dotyczących ochrony obiektów zabytkowych i dziedzictwa kulturowego. Ustalenia te stanowiąc będą jedno z ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy Dzikowiec występują obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne. Ochrona zabytków jest obowiązkiem samorządu gminnego. Wójt gminy zobowiązany jest do prowadzenia gminnej ewidencji zabytków.

Na terenie gminy udokumentowano 130 stanowisk archeologicznych, z których 9 zostało wpisanych do rejestru zabytków. W ochronie zabytków i stanowisk archeologicznych obowiązują przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku – o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ocenia się, że sporządzony plan ogólny zapewnia ochronę dziedzictwa kulturowego, wyznaczając strefy planistyczne z uwzględnieniem występujących na ich obszarze obiektów zabytkowych, a także stanowisk archeologicznych.

Natomiast ochronę dóbr materialnych zapewniono poprzez prawidłowe i racjonalne wskazanie zagospodarowania przestrzeni oraz ochrony infrastruktury i rozwój gospodarki w gminie.

Oceniając dobra materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane bezpośrednio lub pośrednio do zaspokojenia potrzeb mieszkańców, należy podkreślić, że ustalenia projektu planu ogólnego będą służyć rozwojowi gminy.

Rozwój ten powinien odbywać się w sposób zrównoważony, z zapewnieniem równowagi między rozwojem inwestycyjnym, a ochroną istniejących dóbr materialnych.

- **Wpływ na obszar Natura 2000 i inne obszary i obiekty ochronione, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody**

W granicach gminy Dzikowiec występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000 PLB180005 „Puszcza Sandomierska”;
- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- pomniki przyrody;
- użytki ekologiczne.

Obszar Natura 2000 PLB180005 „Puszcza Sandomierska”

Przedmiotem ochrony w tym obszarze są chronione gatunki ptaków. Projekt planu nie wprowadza zagospodarowania, które miałyby negatywny wpływ na warunki bytowania ptaków. Wskazane strefy obejmują istniejące zagospodarowanie, w tym największe powierzchnie zajmują strefy otwarte (SO), w obrębie których dominują tereny leśne i rolne.

W projekcie planu ogólnego uwzględniono wyznaczone, zarządzeniem RDOŚ w Rzeszowie, w Planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”, tereny siedlisk i żerowisk dla gatunków chronionych (bocian biały, derkacz, gąsiorek). W granicach siedlisk i żerowisk, projekt planu ogólnego nie wprowadza zabudowy. Plan ogólny, jako dokument o znacznym stopniu ogólności, nie określa w sposób szczegółowy zasad zagospodarowania na poszczególnych terenach. Przyjęto zasady i ograniczenia ustalone w planie zadań ochronnych.

Kluczowe znaczenie dla ochrony przyrody, w tym terenów Natura 2000, będą miały plany miejscowe lub decyzje o warunkach zabudowy.

Przyjęcie planu ogólnego gminy wskazuje korzystny kierunek rozwoju i zagospodarowania przestrzennego, równocześnie wskazuje obszary, które powinny objęte

być ochroną środowiska. Konieczne jest zachowanie najcenniejszych przyrodniczo terenów, z jednoczesnym zapewnieniem ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią.

Nie ma podstaw do prognozowania niekorzystnego wpływu na tereny Natura 2000, w tym tereny siedlisk i żerowania chronionych gatunków ptaków. Wyznaczenie stref otwartych, bez dopuszczenia nowych terenów inwestycyjnych należy ocenić jako korzystne.

Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenach objętych granicami obszaru chronionego krajobrazu przewidziano rozwój i uzupełnienie istniejącej zabudowy w wyznaczonych strefach.

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne w obszarze gminy Dzikowiec znajdują się w terenach leśnych i głównie dotyczą części dolin cieków, torfowisk lub namulisk. Charakteryzują się znaczącymi wartościami przyrodniczymi i dydaktycznymi.

Znajdują się w strefach otwartych, nie są zagrożone zmianą wynikającą z planowanego zagospodarowania.

Pomniki przyrody

Na obszarze gminy za pomniki przyrody uznano 8 drzew. Podlegają one ochronie zgodnie z ustawą o ochronie przyrody. Nie przewiduje się oddziaływania wynikającego z przyjętych w planie ogólnym ustaleń.

- **Adaptacja do zmian klimatu**

Zmiany zachodzące w uwarunkowaniach klimatycznych stały się faktem. Cechują się one wzrostem średnich rocznych temperatur powietrza, występowaniem gwałtownych zjawisk pogodowych, takich jak: gwałtowne burze, huraganowe wiatry, nawalne krótkotrwałe opady. Zjawiska te, z uwagi na gwałtowność i intensywność, powodują straty materialne ludzi. Zmiany klimatu mają również wpływ na florę i faunę, wpływają na zmiany zasięgu występowania poszczególnych gatunków, a także przyczyniają się do inwazji nowych gatunków.

Projekt planu ogólnego, z uwagi na swój charakter, nie zawiera rozwiązań dotyczących adaptacji do zmian klimatu. Zachowanie stref otwartych, rozległych terenów lasów, zieleni i rekreacji oraz obszarów rolnych wpływa pozytywnie na ograniczenie skutków zjawisk pogodowych.

Istotne znaczenie dla ograniczenia zmian klimatu, a równocześnie do adaptacji zmian ma zachowanie terenów leśnych, terenów zieleni, dolin rzecznych, które pozytywnie wpływają na skutki takich zjawisk jak: fale upałów, długotrwałe susze czy intensywne opady.

Uwzględnienie ograniczenia zmian dotyczących adaptacji klimatu i jego zmian powinno być uszczegółowione na etapach dalszych opracowań, tj. planów miejscowych.

- **Korytarze ekologiczne**

Projekt korytarzy łączących Europejską Sieć Natura 2000 na terenie kraju, powstał w 2005 roku, a w 2011 roku opracowano mapę przedstawiającą ich przebieg.

Na obszarze gminy, zgodnie z projektem, wyznaczono dwa korytarze: „Roztocze – Pogórze Przemyskie” (GKPd-2B) i „Roztocze – Bieszczady” (GKPd-2C). Korytarze te przechodzą wykorzystując centralne i północno-wschodnie tereny gminy. Stanowią je tereny Natura 2000, a także tereny Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Lokalny korytarz ekologiczny tworzą Przyrwa i Łęg. Szczególnie dolina Łęgu z szeregiem starorzeczy i terenami zabagnionymi, podmokłymi stwarza dogodne warunki dla migracji gatunków wodno-błotnych.

- **Cmentarze**

Cmentarze lokalizowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami ustaw i rozporządzeń w tym zakresie. Są to: ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959 roku oraz rozporządzenia:

- Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku – w sprawie, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze;
- Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 roku – w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków;
- Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 roku – w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej określa wymagania odnośnie rodzaju gruntów, głębokości występowania poziomu wód gruntowych, położenia miejsc przeznaczonych na cmentarze, odległości od ujęć wody, źródeł i strumieni służących jako źródła wody pitnej i do celów gospodarczych.

Wokół cmentarzy obowiązuje strefa sanitarna, w której zabrania się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów przechowujących żywność oraz studni zaopatrujących w wodę do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych. Szerokość tej strefy wynosi 50 m.

Zabudowa mieszkaniowa może być lokalizowana w odległości od 50 m do 150 m od granic cmentarza w przypadku, gdy zaopatrywana jest w wodę poprzez sieć wodociągową.

Cmentarze zlokalizowane na obszarze gminy zostają utrzymane w dotychczasowych granicach użytkowania.

Zgodnie z planem ogólnym, wszystkie cmentarze pozostają w dotychczasowych granicach. Nie przewiduje się żadnego z nich.

10. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie skutkować transgranicznym oddziaływaniem na środowisko. Obszar gminy zlokalizowany jest przy granicy ze Słowacją.

Ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą tylko wydzielenia stref planistycznych w obszarze gminy oraz nieprzekraczalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych ustalonych w gminnych standardach urbanistycznych.

Projekt planu ogólnego ma ogólny charakter, nie wskazuje konkretnych inwestycji. Nie dopuszcza rozwiązań negatywnie wpływających na środowisko gminy. Nie ma więc podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko poza granice gminy i kraju.

11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

W ustawie z dnia 27 marca 2003 roku – o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024, poz. 1130) oraz w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z 8 grudnia 2023 roku, określono zakres planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych, wydawania wypisów i wyrysów. Nie określono natomiast monitoringu skutków jego realizacji.

Monitoring skutków realizowania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego będzie mógł być prowadzony przez Radę Gminy Dzikowiec w trakcie procedury sporządzania i uchwalania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Wówczas to będzie można określić zgodność mpzp ze strefami planistycznymi, których dotyczy oraz gminnymi standardami urbanistycznymi.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Projekt planu ogólnego został sporządzony w oparciu o podjęto uchwałę Nr IV/23/2024 Rady Gminy Dzikowiec z dnia 21 sierpnia 2024 roku – w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Dzikowiec.

Projektem planu ogólnego objęto cały obszar gminy w jej granicach administracyjnych. Przystąpienie do sporządzenia planu ogólnego gminy wynika ze zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przy opracowaniu projektu planu wzięto pod uwagę obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany miejscowe w obszarze gminy opracowane były dla każdej miejscowości.

Projekt planu ogólnego wyznaczył w obszarze gminy strefy planistyczne, a mianowicie:

- SW – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- SJ – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- SZ – strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową;
- SR – strefę produkcji rolniczej;
- SU – strefę usługową;
- SG – strefę gospodarczą;
- SI – strefę infrastrukturalną;
- SN – strefę zieleni i rekreacji;
- SC – strefę cmentarzy;
- SO – strefę otwartą;
- SG – strefę górnictwa;
- SK – strefę komunikacji.

Wyznaczone strefy planistyczne uwzględniają istniejącą zabudowę, uwarunkowania osadnicze, przyrodnicze, kulturowe, komunikacyjne i infrastrukturalne. Strefy planistyczne mają służyć również realizacji nowej zabudowy z zachowaniem ładu przestrzennego. Dla każdej strefy planistycznej określono profil podstawowy i profil dodatkowy. Dla stref wyznaczono gminne standardy urbanistyczne, które określają:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy;
- maksymalny udział powierzchni zabudowy;
- maksymalną wysokość zabudowy;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Analiza ustaleń planu ogólnego dotycząca wyznaczonych stref planistycznych oraz parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że sporządzony projekt planu ogólnego zapewnia ochronę zasobów przyrodniczych i ochronę walorów kulturowych, a także bezpieczeństwo ludzi.

Plan ogólny stanowi akt prawa miejscowego. Na jego podstawie zostaną sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz decyzje o warunkach zabudowy.

Gmina Dzikowiec według podziału fizyczno-geograficznego wg. J. Kondrackiego położona jest w makroregionie Kotliny Sandomierskiej, w mezoregionach: Równina Tarnobrzewska i Płaskowyż Kolbuszowski. Natomiast pod względem geologicznym zlokalizowana jest w obszarze Zapadliska Przedkarpackiego, rozległego obniżenia wypełnionego trzeciorzędowymi utworami mioceńskimi, przykrytymi utworami wodnolodowcowymi i utworami piaszczystymi.

W obszarze gminy wydzielono 11 jednolitych części wód powierzchniowych. Natomiast w obszarze gminy występuje jedna jednolita część wód podziemnych.

Zachodnie tereny gminy położone są w granicach GZWP nr 426 „Kopalna Dolina Kolbuszowa”.

Na rzece Łęg utworzony został zbiornik wodny „Wilcza Wola” (nazywany również „Maziarnia”). Jest to zbiornik o funkcji retencyjno- rekreacyjnej.

W obszarze gminy Dzikowiec nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Nie występuje tu zjawisko osuwisk i ruchów masowych ziemi.

Udokumentowano i eksploatowane jest jedno złoża piasków „Wilcza Wola” i „Wilcza Wola – 1”.

Wykonano 16 odwiertów dla rozpoznania złoża gazu ziemnego. Oddział PGNiG, oddział w Sanoku nie wystąpił o koncesję na jego eksploatację.

Prawie cały obszar gminy objęty jest granicami obszaru Natura 2000 PLB180005 „Puszcza Sandomierska”. Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków.

Część obszaru gminy objęta jest granicami Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Na obszarze gminy wyznaczono 10 użytków ekologicznych oraz 9 pomników przyrody.

Przez centralny i północno-wschodni obszar gminy przechodzą 2 korytarze ekologiczne: „Roztocze – Pogórze Przemyskie” i „Roztocze – Bieszczady”.

Plan ogólny gminy wyznacza tereny zurbanizowane, tereny produkcji rolnej, tereny otwarte, obejmujące i zapewniające ochronę obszarów o wysokich walorach i wartościach przyrodniczych. Wyznaczając strefy planistyczne wprowadzono również gminne wskaźniki urbanistyczne, określające maksymalną nadziemną intensywność zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, a także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Stosowanie gminnych wskaźników urbanistycznych zapewnia zachowanie ładu oraz harmonijne wpisanie się nowych obiektów w zespoły już istniejącej zabudowy, co pozwala na zachowanie walorów krajobrazowych obszaru gminy.

Opracowała:
mgr Janina Nowak

Rzeszów, lipiec 2026 rok

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024, poz. 1112).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Janina Nowak